

SUSANNA LEINONEN COMPANY

NYKYTANSSIRYHMÄN VISUAALISEN IDENTITEETIN UUDISTUS

* * *

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Kuvallisen viestinnän koulutusohjelma
Graafisen suunnittelun suuntautumisvaihtoehto
Opinnäytetyö 2008
Antti Hietaniemi (9900143)

Lahden ammattikorkeakoulu
Kuvallisen viestinnän koulutusohjelma

HIETANIEMI: Susanna Leinonen Company:
nykytanssiryhmän visuaalisen identiteetin uudistus

Graafisen suunnittelun opinnäytetyö
Kevät 2008

Opinnäytetyöni aiheena on suomalaisen nykytanssiryhmän Susanna Leinonen Companyn (SLC) visuaalisen identiteetin uudistaminen.

Nykytanssi oli minulle ennen tätä toimeksiantoa vieras kulttuurinala ja tein jonkin verran taustoitusta saadakseni selkeän kuvan siitä, minkälaisia lainalaisuuksia ja reunaehtoja tanssin graafinen viestintä noudattaa Suomessa ja maailmalla.

Suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon ongelmia jotka nousevat tanssin ominaisuudesta esittäjänä, hetkellisenä näyttämötaiteena. Miten luoda viestintää tanssiryhmän ja kohdeyleisön välille? Miten koreografin oma ääni, omat ajatukset voisivat tulla esiin muutenkin kuin tanssiesitysten kautta? Miten koreografi voisi ilmetä ihmisenä, ajatuksineen ja mielipiteineen?

Halusin myös pohtia työssäni graafikon vastuuta ja näkökulmaa siinä miten taiteellinen työ esitetään markkinointiviestinnässä. Onko estetisointi ja yksinkertaistaminen pakollista jotta sanaton ja ajallinen ilmaisu saadaan puettua visuaaliseen, staattiseen ja tarkoituksenmukaiseen viestinnälliseen asuun? Nykytanssin tulkinnan voimakas subjektiivisuus on haaste. Pyrin prosessin aikana asettumaan itse subjektiiviseksi katsojaksi ja kokijaksi, vertailemaan kokemuksiani muiden vastaaviin ja käyttämään vertailusta johdettavissa olevaa tietoa hyväkseni suunnittelu-prosessissa.

Opinnäytetyöni ensimmäisessä osassa taustoitin lukijalle nykytanssin historiallista taustaa, suomalaisen tanssikulttuurin muotoutumista, alan toiminnan reunaehtoja ja nykytanssin viestinnällistä ja visuaalista nykytilaa. Pyrkimykseni on rajata materiaali siten että taiteenlajin lähihistoria näyttäytyy selkeämmin nykytanssin kautta kuin tasapuolisuuden nimissä pitäisi; tämä on mielestäni tarkoituksenmukaista opinnäytetyön aihealueen, eli suomalaisen nykytanssin ja graafisen suunnittelun näkökulmasta. Toisessa osassa käydään läpi asiakkaan tausta, historia, ominaispiirteet ja nykyinen tilanne ja kolmannessa osassa esittelen suunnitteluprosessini sekä lopputuloksen.

Hakusanat:

Tanssi, nykytanssi, koreografia, taide, identiteetti, viestintä

English summary:

My bachelor's thesis work is rejuvenation of visual identity of contemporary dance group Susanna Leinonen Company. I had no previous experience of contemporary dance and conducted some background research into the subject.

Keywords:

Dance, contemporary dance, choreography, art, identity, communications

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	5
Nykytanssi	6
Mitä on nykytanssi?	6
Nykytanssin historiaa	6
Baletti	6
Moderni tanssi	7
Amerikkalaisia tanssitradition uudistajia	9
Eurooppalaisia uudistajia	10
Postmoderni tanssi	10
Nykytanssi suomessa	11
Suomalaisen oopperan ja tanssin 120-vuotinen historia	11
Suomalaisen tanssin maantieteellinen jakautuminen	11
Opetus suomessa	12
Festivaalit	12
Tanssiryhmät	13
Nykytanssi ja visuaalisuus	14
Nykytanssi ja graafinen suunnittelu	14
Nykytanssin visualisointi ja teknologiset apuvälineet	16
Asiakas	18
Susanna leinonen	18
Susanna leinonen company	19
Toiminta	19
Lähtötilanne	20
Markkinointimateriaali	20
Kotisivut	20
Suunnitteluprosessi	21
Tiedonkeruu	24
Graafisen ilmeen kartoitus	24
Katsojakokemukset	26
Aleksanterin teatteri 4.2.2008	26
Kansallisbaletti 27.10.2006	27
Moodboardit	29
Luonnosteluvaihe	32
Tumma & terävä	32
Värikäs & leikkisä	34
Moderni & herkkä	35
Uusi tyyli	36
Tunnusvärit ja elementtien suhteet	36
Kirjasintyyppi	37
Elementit	38
Tulokset	40
Lähteet	45
Liite 1. - Suomalainen tanssi numeroina	46

JOHDANTO

Kirjoitan tätä johdantoa kansainvälisen tanssin päivän, 29.4. kynnyksellä. Tanssin päivä juhlistaa maineikkaan koreografin ja tanssiteoreetikon Jean-Georges Noverren (1727-1810) syntymää ja aloite siihen on lähtöisin Suomesta: ensimmäisen kerran päivää vietettiin täällä jo vuonna 1981.

Monitaiteisella ja monikulttuurisella tanssilla on Suomessa kansainväliset perinteet, yhtä lailla eurooppalaisen, pohjois- ja eteläamerikkalaisen kuin itäisenkin tradition vaikutuspiirissä. Suomalaisen tanssikulttuurin alullepanijat olivat kosmopoliittisuudestaan huolimatta herkkiä suomalaisen kulttuurin olemukselle ja suomalainen nykytanssi ja koreografia tunnetaan nykyään maailmalla vahvasti omaleimaisina. Tanssiteosten esitykset festivaaleilla ja tapahtumissa ovat vahvistaneet tätä mainetta 2000-luvulla ja kiertueet ulkomailla kuuluvat taiteellisesti kunnanhimoisten suomalaisten ryhmien strategiaan.

Nykytanssin kehityksen kaari risteää niisanotun modernin tanssin kehitystä, mutta hallitsee ja käyttää tietoisesti myös muiden tanssilajeille kuten baletille ominaisia välineitä. Nykytanssin muotokielessä viime vuosikymmeninä tapahtuneita muutoksia voi selittää osin ulkomaisilla kulttuurivaikutteilla, mutta taiteenlajina tanssi on aina ollut vahvasti kansainvälistä. Kohderyhmä on yhtälailla verrattain pieni suomalainen kuin kansainvälinenkin, yli kieli- ja kulttuurirajojen. Suomalaisilla koreografeilla on vahvasti omaperäiset tyylinsä joilla on kysyntää yhtä lailla Suomessa kuin ulkomaillakin, vain eri mittakaavassa. Vaikka ulkomainen menestys onkin viennin strategian päämäärä, kotiyleisön laiminlyöminen olisi kohtalokasta. Siten tanssin viestinnässä haaste on löytää toimivat yhteiset nimittäjät jotka eivät rajaa erilaisia katsojia ja käyttäjiä ulkopuolelle.

Esittävä tanssiteos koreografin, tanssijoiden ja työryhmän aikaansaamana taideteoksena välittyy täydellisesti vain samassa tilassa teoksen kanssa sen esityshetkellä. Siinä on hetkessä elävän näyttämötaiteen sekä vahvuus että heikkous. Kun alamme puhua teoksista, koreografista tai tanssiryhmästä olematta läsnä niiden ns. leikkauspisteessä, esitystilanteessa, tarvitaan selitystä ja kuvainnolistamista. Kahdenvälisissä keskusteluissa tämä ei ole ongelma, mutta mitä useammalle ihmiselle ja mitä laajemmalle tuota selitystä ja kuvaa pitää viedä, sitä enemmän tarvitaan viestintää. Siinä kohdin alkaa kuvallisen viestinnän suunnittelijan työ.

“Tanssi on tulevaisuuden taidemuoto: Kieleen sitoutumattomana taiteenlajina se globalisoituvassa maailmassa ylittää helposti kulttuurisia rajoja. Visuaalisen kulttuurin vahvistaessa asemaansa tanssi vahvasti visuaalisena – ja toisaalta fyysisenä – taidemuotona kerää yhä laajempia yleisöjä. Tanssitaidetta syntyy tiiviissä vuorovaikutuksessa esimerkiksi musiikin, valokuvan, mediataiteen, elokuvan, median ja kuvataiteen kanssa, mikä tekee siitä laaja-alaisen ja moniulotteisen taidemuodon. Luonteva yhteys teknologiaan ja digitaaliseen sisältötuotantoon on olemassa. Tanssin maailmanlaajuisten markkinoiden kasvu on mahdollisuus myös suomalaiselle tanssitaideteelle.”

(Tanssitaideteen vientistrategia 2007–2011, 2006, 4.)

NYKYTANSSI

Mitä on nykytanssi?

Tanssi inhimillisen ilmaisun muotona on kulttuurillisesti, kansainvälisesti ja historiallisesti poikkeuksellisen laaja ja vanha ilmaisun tapa. Ei ole olemassa aikakautta tai kulttuuria jossa tanssilla ei olisi ollut ilmenemismuotoa.

Nykytanssi ei viittaa mihinkään tiettyyn selkeärajaiseen tanssityyliin, vaan edustaa tämänhetkistä postmodernin tanssin jatkuvasti etenevää kehitysvaihetta, prosessia joka luo tanssin esteettiseltä ilmaisultaan aikaisempien konventioiden määritelmistä ja rajoituksista vapautunutta nykyistä kulttuurillista ilmenemismuotoa. Ilmaisussa ja muodossa ei siten painoteta etabloitunutta, vakiintunutta esitystapaa vaan aihetta ja sen käsittelytapaa. Tämä on antanut liikkeen koreografialle vapauden, mutta myös mahdollistanut uuden teknologian oivaltavan tuomisen esiintymislavalle ja jopa esiintymislavan määritelmän hämärtämisen. Vaikka jopa tanssijan keho kadotettaisiin - nykytanssia kokeellisimmillaan - itse tanssin kaksi peruslähtökohtaa ovat aina läsnä: aika (temporaalisuus) ja tila (spatiaalisuus).

“Nykytanssi on määritelmänä nimenomaan aikaan sidottu, se ei kerro käytetystä tekniikasta tai tekniikoista, teoksen muodosta tai teoksen syntypaikasta.”

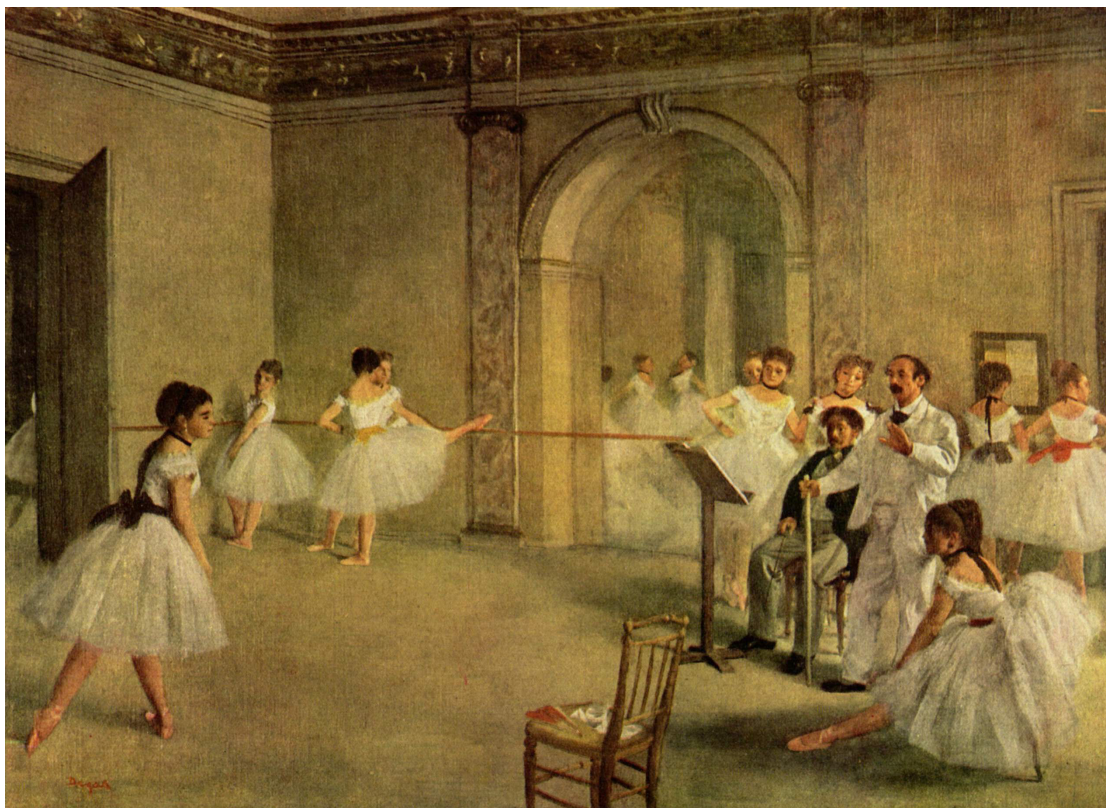
(Jobdatus tanssiin, Tanssin tiedotuskeskus 2008)

Nykytanssin historiaa

BALETTI

Nykytanssin historia on karkeasti ottaen 1900-luvun historiaa. Sitä ymmärtääkseen kannattaa kuitenkin aloittaa baletista, länsimaisen taidetanssin vanhimmasta muodosta. Se kehittyi Italian hovissa 1400-luvulla ja kulkeutui Ranskaan 1400-luvun lopulla. Baletilla oli funktionsa hovin sosiaalisessa kanssakäymisessä; Ranskan kuningas Ludvig XIV, baletin suojelija ja avokätinen tukija, sai lisänimensä “Aurinkokuningas” eräässä baletissa esittämästään roolista.

Itsenäiseksi taiteenlajiksi baletin muodon puhdisti ranskalainen tanssija ja balettimestari Jean-Georges Noverre (1727–1810), joka aloitti *Ballet d'action* -liikkeen koska koki tunteen ja ilmeikkyyden jäävän liian teknisyyden varjoon. Italialainen säveltäjä, tanssija ja koreografi, Milanon La Scala-oopperan balettimestari Salvatore Viganò (1769–1821) teki samoihin aikoihin yhteistyötä Beethovenin kanssa kehittäessään tanssia ja pantomiimiä yhdistäviä *coreodramma*-esityksiään ja luodakseen sillä uutta, ennennäkemätöntä tanssidraamaa.

Edgar Degas: "Rue Peletierin oopperan balettisali" (1872)

1800-luvun kuluessa baletti kuitenkin menetti taiteellista ja ilmaisullista tasoaan ja joutui 1900-luvun alussa tarkastelun ja kritiikin alaiseksi tradition sisältä käsin. Tämä käy ilmi esimerkiksi venäläisen, Pietarin Marinski-teatterissa uraansa luoneen Ballets Russes -ryhmän pääkoreografin Mihail Fokinin (1880–1942) vuonna 1916 Lontoon The Times -lehdelle osoittamasta kirjeestä. (Suhonen 1991, 24.) Baletti taiteenlajina oli kulttuurillisten suhteiden ansiosta maksettua Venäjälle 1800-luvun alussa ja oli siellä säilynyt tsaarin suojeluksessa ja suosiossa. Se oli silti paras lähtökohta niin baletin uudistajille, kuten Vaslav Nijinskille, kuin sen kansainvälisille tähdille, kuten Anna Pavlovalle. Nämä siemenet levisivät 1900-luvun alussa ympäri Eurooppaa ja Amerikkaa ja baletin myöhempi kehitys punoutui siten yhteen modernin tanssin kehityksen kanssa.

MODERNI TANSSI

Modernin tanssin syntyä luonnehtii voimakas transatlanttinen suhde. Tradition uudistajat jotka eivät saaneet osakseen ymmärrystä eivätkä yleisöä Yhdysvalloissa loivat Euroopassa liikkeen. Tanssijournalisti André Levinsonin (1887-1933) mukaan tanssijan koulutuksen merkitys (1900-luvun alun) perinteisissä järjestelmissä oli vapauttaa tanssijan ruumis inhimillisen liikkeen tavanomaisista rajoituksista työlään luonnonkukistamisen seurauksena. Nämä tekniikat pyrkivät alistamaan fysiologisesti erilaisia ruumiita omien lainalaisuuksiensa raameihin kun taas uudemmat enemmän yksilöllistä ajattelua ja vaihtelua tukevat ilmaisun opit tarjoavat toisenlaisen lähestymistavan tanssin tekemiseen (Levinson 1991, 1925, Sarje, Halonen, Pakkanen 1998 mukaan). Modernismin ajatukset ilmenivät modernin tanssin metodologiassa laajalti.

Isadora Duncanin venäläisiä oppilaita. Edward Steichenin valokuva vuodelta 1921.

AMERIKKALAISIA TANSSITRADITION UUDISTAJIA

Loie Fuller (1862–1928): ”Serpentiinitanssi”, kuten Auguste and Louis Lumièren v. 1896 kuvaamalta filmiltä käy ilmi, käytti hyväkseen värillisiä valoja heijastettuna kieppuvan kangasasun pintaan. Ensimmäinen amerikkalainen modernin tanssin edustaja joka esiintyi Euroopassa ja saattoi Isadora Duncanin tšekäläisen yleisön tietoisuuteen.

Isadora Duncan (1877–1922): amerikkalaissyntyinen vapaan tanssin airut. Painotti improvisaation, tunteen ja klassisistisen, kreikkalaisuutta ihannoivan ihmishahmon tärkeyttä jähmeän tradition yli, elämäntehtävään ”kauneuden luominen ja nuorten opettaminen”. Sergei Jeseninin lyhytaikainen vaimo.

Ruth St. Denis (1879–1968): Merkittävä tanssipedagogi, joka toi eksoottisia ja mystisiä kulttuurilainoja tanssiin. Martha Grahamin opettaja. Denishawn-koulun perustajajäsen.

Ted Shawn (1891- 1972): koreografi, maskuliinisen tanssin pioneeri ja Denishawn-koulun toinen perustajajäsen.

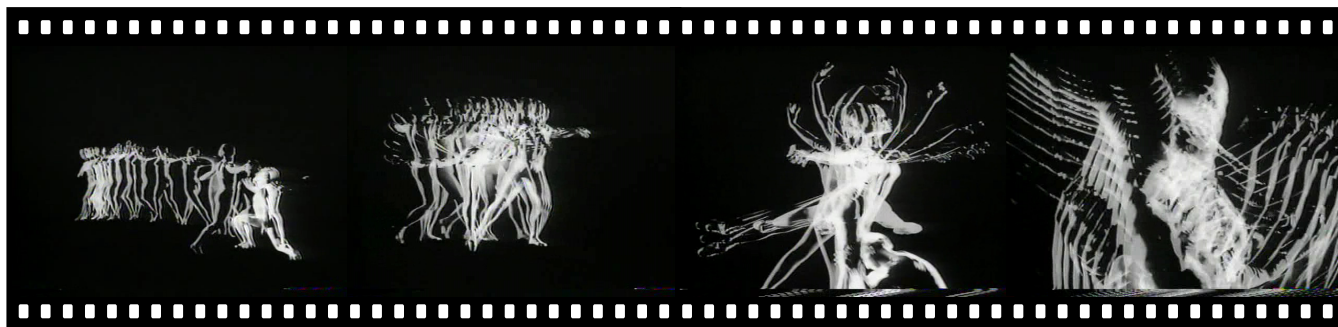
Hanya Holm (1893–1992): syntyjään saksalainen tanssija, koreografi ja tanssikouluttaja. Mary Wigmanin liikeyumppani.

Martha Graham (1894–1991): Laajalti tunnustettu, arvostettu ja kansainvälisesti ja valtiollisesti korkeasti palkittu tanssija ja koreografi sekä kulttuurilähettiläs.

Doris Humphrey (1895–1958): pitkän linjan tanssija ja tanssipedagogi joka 20-luvun laman aikaan loi ja esitti modernia tanssia ajankohtaisista aiheistä ja teemoista.

Charles Weidman Jr. (1901–1975): tanssija, koreografi ja opettaja.

Alwin Nikolais (1912–1993): palkittu koreografi, tuli tekemisiin tanssitaiteen kanssa Mary Wigmanin inspiroimana. Lasketaan myöhemmin mukaan myös tanssin postmoderniin suuntaukseen.

Kuvasarja Norman McLarenin kokeellisesta balettilyhytelokuvasta "Pas de Deux" (1968)

EUROOPPALAISIA UUDISTAJIA

Mary Wigman (1886–1973): saksalaisen ekspressionistisen tanssin suuntauksen, Ausdruckstanzin, perustaja. Merkittäviä teoksia mm. "Noitatanssi". Vaikutti esimerkiksi moniin merkittäviin seuraavan polven koreografeihin ja tanssijoihin.

Rudolf Laban (1879–1958): merkittävä saksalainen tanssitaiteilija ja -teoreetikko. Labanotaation kehittäjä.

Oskar Schlemmer (1888–1943) palveli Bauhausin mestarina Weimarissa ja Dessauissa vuosina 1919–1929. Hän johti studionäyttämö *Bauhaus-bühneä*, merkittävinä teoksinaan mm. "Triadinen baletti". Schlemmerille matematiikka oli taiteellista viisautta, ja hän piti yksinkertaistamista tärkeänä lähtökohdana niin koreografiassa, tanssijoiden hahmoissa kuin näyttämösuunnittelussakin.

Kurt Jooss (1901–1979): saksalainen tanssija ja koreografi ja Labanin oppilas. Klassisen baletin, teatterin ja modernin tanssin fuusiosta syntyi Joossin toimesta moderni tanssiteatteri, Tanztheater.

Harald Kreutzberg (1902–1968): saksalainen tanssija ja koreografi. Opiskeli Labanin ja Wigmanin johdolla.

Merce Cunningham (1919–): amerikkalainen tanssija, koreografi ja opettaja. Martha Grahamin tanssiryhmän jäsen ja John Cagen työtoveri. Sovelsi sattumatapahtumia koreografiaprosessiin ja rikkoi uuterrasti ja luovasti modernin tanssin estetiikkaa ja käytäntöjä.

Lisäksi mainittavia 1900-luvun alun eurooppalaisia modernin tanssin harjoittajia olivat muassa Gret Palucca, Valeska Gert, Trudi Schoop, Dore Hoyer sekä Gertrud Bodenwieser.

POSTMODERNI TANSSI

Muutamia postmodernin tanssin edustajiin laskettavia koreografeja ja ryhmiä: Robert Dunn; Judson Dance Theater; Alwin Nikolais; Murray Louis.

Nykytanssi suomessa

SUOMALAISEN OOPPERAN JA TANSSIN 120-VUOTINEN HISTORIA

- 1873 *Suomalaisen teatterin lauluosasto "Suomalainen ooppera" perustetaan; lakkautetaan jo 1879*
- 1908 *Venäläisen baletin vierailu Suomessa Edvard Fazerin järjestämänä, tähtenään Anna Pavlova; Isadora Duncan esiintyy Helsingissä*
- 1911 *Kotimainen ooppera perustetaan: perustajina Edvard Fazer, Oskar Merikanto ja Aino Ackté*
- 1911 *Maggie Gripenberg aloittaa Isadora Duncanin vaikutuksesta vapaan tanssin harrastuksen Suomessa*
- 1912 *Aino Ackté perustaa Savonlinnan oopperajuhlat riitaannuttuaan Kotimaisen oopperan muiden jäsenien kanssa*
- 1914 *Kotimainen ooppera osakeyhtiötetään; nimi muutetaan Suomalaiseksi oopperaksi*
- 1918 *Helsingin Aleksanterin teatteri luovutetaan Suomalaiselle oopperalle*
- 1922 *Suomen Kansallisbaletin avajaisesitys Aleksanterin teatterissa: Joutsenlampi, koreografinaan George Gé*
- 1931 *Ensimmäinen suomalainen kokoillan balettiesitys, "Sininen Helmi"*
- 1941 *Ensimmäiset modernin suurkaupunkielämän kuvaukset George Gén balettiteoksissa "Le Bal", "Suurkaupungin kasvot" ja "Sammuvat silmät".*
- 1956 *Suomalainen Ooppera nimetään Suomen Kansallisoopperaksi*
- 1970 *Kuopio Tanssii -tanssifestivaali (nyk. Kuopio Tanssii ja Soi) perustetaan*
- 1976 *Carolyn Carlsonin "Kaiku", kansallisbaletin ensimmäinen nykytanssiteos, vie Jorma Uotisen maailmalle*
- 1980 *Jorma Uotinen palaa Helsingin Kaupunginteatterin tanssiryhmän (nyk. Helsinki Dance Company) johtajaksi*
- 1983 *Tanssitaiteen koulutus käynnistyy '79 perustetussa Teatterikorkeakoulussa*
- 1985 *Jan Fabre esiintyy Vanhalla Ylioppilastalolla; yleisön kiinnostus nykytanssiin alkaa kasvaa Suomessa*
- 1993 *Suomen kansallisbaletin avajaisesitys Helsingin oopperatalossa: Joutsenlampi, koreografinaan Jorma Uotinen*

(Räsänen, Hakli 1995; Yle Teema 2008)

SUOMALAISEN TANSSIN MAANTIETEELLINEN JAKAUTUMINEN

Nykytanssi on urbaani taidemuoto: noin 70 prosenttia tanssin ammattilaisista ja merkittävä osa yleisöstä asuu pääkaupunkiseudulla. Tätä epätasapainoa tasoittavat Opetusministeriön perustamat tanssin viisi aluekeskusta: *pohjoinen aluekeskus*, ydinverkostonaan Oulu-Rovaniemi-Kajaani-Pyhäsalmi, joka kattaa koko Pohjois-Suomen Pyhäjärvestä ylöspäin ja jonka esiintymisalueena on lisäksi myös Pohjois-Ruotsi, Pohjois-Norja ja Pohjois-Venäjä; *itäinen aluekeskus* joka toimii Kuopiosta käsin Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon alueilla; *eteläinen aluekeskus* jonka ytimenä on Zodiak - uuden tanssin keskus Kaapelitehtaalla Helsingissä; *läntinen aluekeskus* Turussa ja Porissa, mukaanlukien sikäläinen tanssin aluenäyttämöverkosto, joka kattaa viisi varsinais-suomalaista seutukuntaa; sekä *Sisä-Suomen aluekeskus*, jonka toiminta-alueen muodostavat Pirkanmaa ja Keski-Suomi sekä Häme, tukijoinaan mm. Tampereen, Jyväskylän ja Lahden kaupungit.

TANSSIN KENTÄN TOIMIJOITA

Suomalaisen nykytanssin kentällä vaikuttavia tahoja ovat mm. Suomen Kansallisbaletti, Valtion Tanssitaiteen toimikunta, Teatterikorkeakoulu, Tanssin Tiedotuskeskus, uuden tanssin keskus Zodiak Kaapelitehtaalla, Tanssitaiteen tuki ry sekä vuonna 1937 perustettu Suomen Tanssitaiteilijoiden liitto. Tärkeitä näyttämöitä ovat Kansallisooppera, Helsingin Kaupunginteatteri, Kansallisteatteri ja Aleksanterinteatteri. Nykytanssista on tarjolla paljon resursseja myös internetissä. Tanssin tiedotuskeskus pitää yllä Johdatus tanssiin -verkkoresurssia joka opastaa nykytanssin käsitteisiin ja muotokieleen videokuvan ja artikkeleiden avulla.

OPETUS SUOMESSA

Tanssijan ja tanssipedagogin koulutusta annetaan Suomessa monin paikoin, mutta vain Helsingin Teatterikorkeakoulun tanssitaiteen laitos kouluttaa kuvauksensa mukaan maisteritason “koreografeja, joilla on valmiudet, tiedot ja taidot koreografisiin prosesseihin ja oma taiteellinen näkemyksensä koreografina.”

“...maisteriohjelma avaa opiskelijalle mahdollisuuksia löytää oma taiteellinen näkemyksensä koreografina. Koulutus antaa tietoa ja taitoa tanssiteoksen valmistamiseen ja rohkaisee taidemuodon edistämiseen. Opiskelija saa syvällisen käsityksen koreografian ammatin vaatimuksista ja koreografisen taiteen luonteesta. Häntä ohjataan löytämään ajattelun ja taiteen keinoja maailman hahmottamiseen ja dialogin synnyttämiseen yhteiskunnan kanssa. Kykyä hahmottaa kokonaistaideteos sen eri osa-alueineen ja valmiutta tutkia dramaturgisia prosesseja kehitetään painottaen analyttisen ajattelun merkitystä tanssiteosta valmistettaessa.”

(Kuusela & Kaiku, Esitys korkealaatuisen koulutuksen yksiköksi, Teatterikorkeakoulu 2005)

FESTIVAALIT

Keskeisistä nykytanssin tapahtumista mainittakoon pohjoismaiden vanhin ja laajin kansainvälinen tanssifestivaali Kuopio tanssii ja soi; Pyhäjärven Täydenkuun tanssit; Aleksanteri Tanssii; Tanssiareena ry:n Liikkeellä marraskuussa, Sivuaskel/Side Step ja Kaktus; Tanssivirtaa Tampereella; URB; ja Helsingin Juhlaviikot.

Sibeliusakatemian professori, FT Timo Cantell teki ensimmäisen suomalaista nykytanssia käsittelevän yleisötutkimuksen Tanssiareena-festivaalin yhteydessä vuonna 2000 ja julkaisi tutkimustuloksensa vuonna 2003 Taiteen keskustoimikunnan julkaisussa “*Nykytanssin yleisöt: tutkimus Tanssiareena 2000 -festivaalin kävijöistä*”. Tutkimuksen mukaan nykytanssin yleisö on kaupunkilaista, korkeasti koulutettua, opiskelijoita tai toimihenkilöitä, pääosin nuoria tai nuoria aikuisia naisia jotka seuraavat aktiivisesti tanssin lisäksi elokuvaa ja visuaalisia taiteita. Mielenkiintoista on uusien kävijöiden suuri määrä yleisön joukossa: Liikkeellä marraskuussa -festivaalin yleisöstä neljänneksestä puoleen on katsomassa nykytanssia ensi kertaa, joinakin vuosina lähes 60% kävijöistä.

Kuva Tero Saarinen & co:n teoksesta Borrowed Light vuodelta 2005.

TANSSIRYHMÄT

Sari Lakson Suomen tanssitaiteilijain liitolle vuonna 2004 tekemä jäsentutkimus on pahaenteisesti nimeltään “Kutsumuksen hinta”. Selvityksessä oli freelancereiden ja määräaikaisten työsuhteiden määrää ja laatua, vapaan kentän tanssiproduktioiden budjetteja ja produktioissa tehdyn palkattoman työn määrää. Freelancereiden osuus tanssialalla on huppeat 70% ja ”[t]ulotaso on matala, ala naisvaltainen ja taiteilijakunta ikänsä puolesta nuorta. Työttömiä on paljon, työtehtävät ”sesonkiluonteisia” ja koulutustaso korkea. Pääosa tanssitaiteilijoista asuu pääkaupunkiseudulla ja työskentelee ilman vakituista työsuhdetta. Toimeentulolähteitä on paljon ja viidesosa tuloista saadaan taiteellisesta työstä. Apurahoituksen merkitys työskentelyn mahdollistajana on kasvanut.” (Lakso 2004, 48.)

Suomessa nykytanssiryhmät voi jaotella valtionosuuslainsäädännön piirissä oleviin ja riippumattomiin. Teatteri- ja orkesterilain piiriin kuulumattomien riippumattomien tanssiryhmien toiminta on usein kiinni toiminta-avustuksista; valtion ja kuntien tukien osuus koko rahoituksesta on kuitenkin alle puolet. Joissain tapauksissa omat tuotot ja muut avustukset ovat jopa suurempia kuin valtion ja kunnan tuki yhteensä. Omarahoitukseksi lasketaan valtion tuen ulkopuoliset apurahat Tanssin kentällä ryhmät eivät kilpailekaan asiakkaista samassa mielessä kuin kaupallisen alan yritykset, vaan tunnettavuudesta, näkyvyydestä, luovuudesta sekä apurahoista.

NYKYTANSSI JA VISUAALISUUS

Tanssiteokset ovat väistämättä näkyviä, kuuluvia, liikkuvia ja ruumiillisia teoksia. Varsinkin nykytanssi painottaa traditionaalisen muodon sijasta teoksen taustalla olevaa konseptia ja ideaa, jonka kautta se saa ilmiänsä. Lavasteet, valaistus ja tehokeinot tukevat tanssijoita ja heidän liikkettään tuon tausta-ajatuksen ilmaisemisessa - mutta voivat myös olla avainelementtejä luotaessa uutta estetiikkaa.

NYKYTANSSI JA GRAAFINEN SUUNNITTELU

Nykytaide ja graafinen suunnittelu ovat 2000-luvulla löytäneet länsimaaisessa elämystaloudessa rikkaan symbioottisen yhteyden. Museot, teatterit ja kulttuurikeskukset näkevät kuvallisessa viestinnässä ajan hengen vaatimuksen mutta myös mahdollisuuden vedota kohdennetusti yleisöihinsä. Taiteentuntija Wolfgang Ullrichin mukaan "Nykytaiteesta on tullut elämäntyylin ilmaus", mutta nykytaiteeseen edelleen yhdistetään sellaisia käsitteitä kuten korkeakulttuuri ja vaikeaselkoisuus. Tätä ongelmaa pyrkii ohittamaan esimerkiksi saksalaisen Meta-Designin Uli Mayer-Johanssen muodostamalla taidenäyttelyistä brandejä jo suunnittelusta ja hankinnasta asti. (Form 2008)

Tanssiteosten ja -koreografien työn viestinnällisessä esittämisessä graafisen suunnittelijan ongelmaksi nousee esittävän taiteen moniselitteisyys ja epätekstuaalisuus. Ihanteellisessa tapauksessa taideteoksen tai -esityksen visuaalinen ilmiänsä toimii riittävänä viestinnällisenä esityksenä itsessään. Mielikuvaa taiteilijasta ja taiteen ydinsanomasta voidaan kuitenkin vahvistaa brandin avulla, tiivistämällä visuaalinen sanoma tehokkaaksi ja nopeasti omaksuttavaksi. Voimakkaasti hetkessä elävän kokemuksen tulkitsemisessa viestinnällisessä kehyksessä pitää varoa estetisoimasta taiteen sanomaa ja viestiä, sijoittamasta omaa, Pohjolan "romantisoivaksi" nimitämää näkemystä suunnittelusta taiteilijan ja hänen yleisönsä väliin. Viestinnän suunnittelun pääkohteeksi ei tulekaan ottaa huonosti välittyviä tanssiteoksia, vaan luoda brandi joka yhdistää, ohjaa ja pitää sisällään näitä vaikeasti välitettäviä osa-alueita.

Toisaalta nykytanssi tarjoaa suunnittelijalle konventioista ja perinteistä suhteellisen vapaan kentän toimia. 2000-luvulla nykytaide on muodostunut elämäntyylin ilmaisuksi ja vapautunut elitistisestä erillisyydestään ja taidemuseoiden, teattereiden ja tanssiryhmien mainonta ja viestintä heijastelee tätä muutosta.

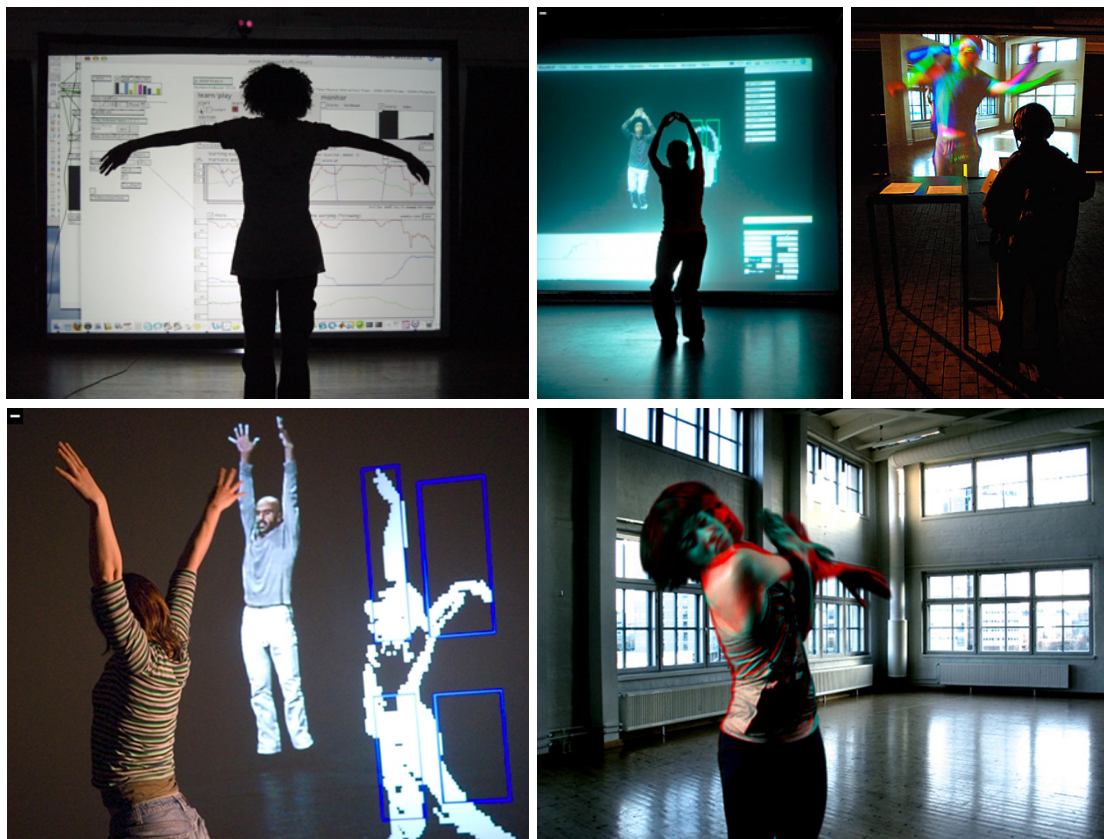
Vaikuttaa siltä että graafisella suunnittelijalla ja koreografilla voi olla yllättävän paljon yhteistä, mitä tulee periaatteellisiin pyrkimyksiin. Ainakin Jorma Uotisen kommentti koreografian kiinnostuksen kohteista puhuttelee kirjoittajaa ammatillisesti: "Koreografiassa minua kiinnostavat korkeus ja syvyys, tilan käyttö [...] Liikkeeseen haen mahdollisimman tarkkaa ilmaisua, tinkimätöntä muotoa." (Kirkko ja kaupunki 2008)

Vasemmalla: Forsythe Morris Fonte, Hollannin Kansallisbaletti. Suunnittelu: me studio, Martin Pyper. Yllä: Nederlandse Dansdagen 2006. s: Esther Noyons.

Ylhäältä myötäpäivään: Hollantilaisen Springdance-festivaalin julistesarja vuodelta 2008, suunnittelija TOMIS; juliste hyllytetystä Springdance-mainossarjasta vuodelta 1999, s. De Designpolitie; Springdancen julistesarja vuodelta 2005, s. Kummer & Herrman.

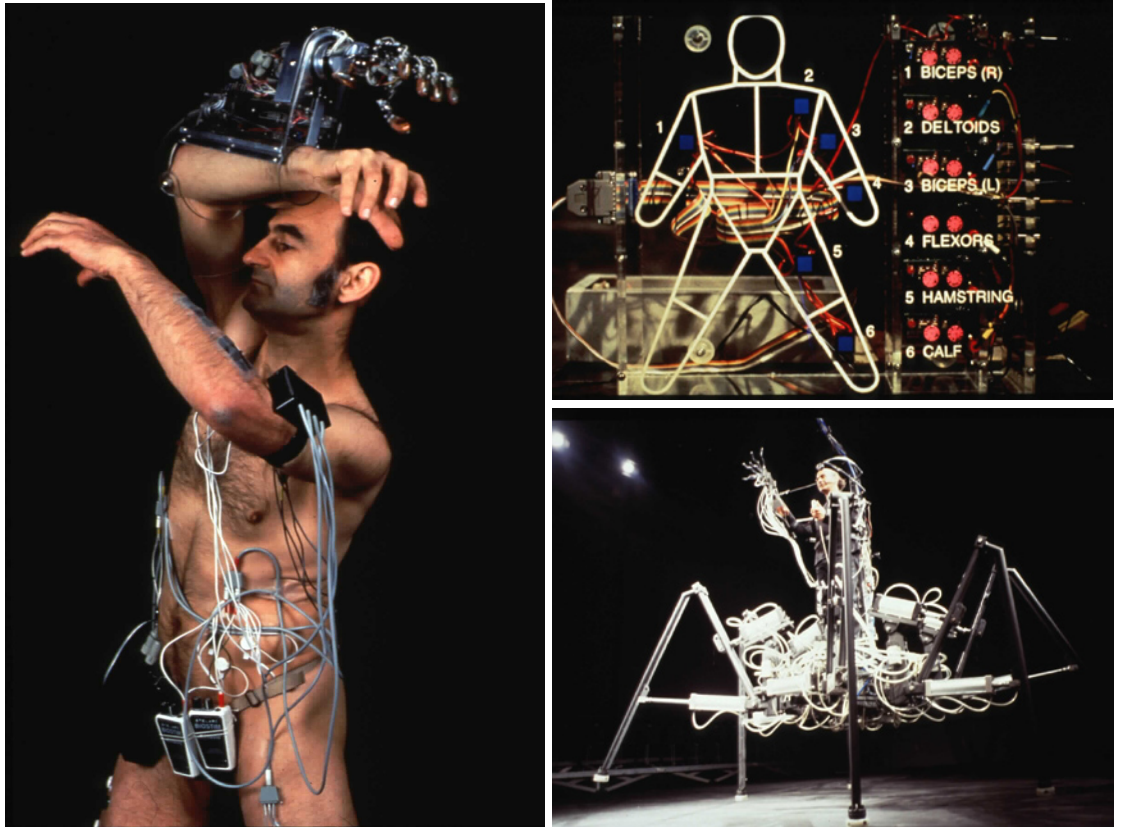
Vasemmalla: Emio Grecon "Double Skin/Double Mind", oikealla: Ari Tenhulan "Entr'acte".

NYKYTANSSIN VISUALISOINTI JA TEKNOLOGISET APUVÄLINEET

2000-luvulla nykytanssiteos voi sisältää runsaasti teknisiä elementtejä tai olla pelkistetty puh-
taimpaan, olennaisimpaan ytimeensä, tanssijan liikkeeseen ja sen esille tuomiseen. Maskeilla
muotoiltujen spottivalojen kiilat rajaavat ja määrittävät esiintymislavan tilaa konkreettisten la-
vasteiden puuttuessa. Teknologia voi myös astua etualalle, kuten Koko-Teatterin tuoreen tuo-
tannon "Man-Machinen" eräässä kohtauksessa, jossa kaksi lavan keskellä lepäävää tietokone-
ohjattua skannerivaloa esittävät hiljaisessa ja pimeässä salissa herkän tanssin tilaa pyyhkivillä
valokiiloillaan.

Videokuva on yleistynyt tehostekeinona tanssikulttuurissa koska projisointitekniikka mah-
dollistaa lavastuksen ja siten tilan muuntamisen silmänräpäyksessä; tanssijoiden maalaamisen
valolla kuten multimediatäiteilijä Marita Liulian ja Tero Saarinen Companyn "Huntissa" jossa
tanssijan koko kehon ja harsomaisen vaatteen päälle heijastettiin generatiivisia kuvia; kuvallis-
ten tai tekstuaalisten viestien välittämisen tanssijoista riippumatta; ja jopa tanssijoiden esittä-
misen lavan ulkopuolella, kuten Jouka Valkaman Kansallisbaletille toteuttamassa "Reunassa",
jonka avaavassa videossa teoksen tanssijat juoksevat vimmaisesti Kansallisoopperan käytävillä
ja katolla.

Nykytanssi ja teknologia kohtaavat myös tallenteissa ja peleissä, yleensä installaation muo-
dossa. Emio Grecon "Double Skin/Double Mind" sai alkunsa akateemisen, vakavan monitie-
teellisen kehittäjäryhmän työpajatoiminnasta. Ohjelmisto ja videoteos ovat saatavilla DVD:llä

Stelarc (Stelios Arcadiou) on australialainen performanssitaiteilija joka rakentaa kyberneettisiä, ihmisruumista muokkaavia, voimistavia ja hallitsevia järjestelmiä.

ja antavat mahdollisuuden oppia interaktiivisen graafisen visualisaation ja liikkeen tunnistuksella luotujen työkalujen kautta työpajan hahmottelemia uusia ruumiillisuuden tapoja.

Interaktiivisuutta ja multimediaa tanssissa on kokeiltu myös Suomessa: Jyrki Karttusen koreografioima ja Kati Åbergin Taideteollisen korkeakoulun medialaboratorion maisterinohjelman lopputyönä vuonna 2004 ohjaama "Emotions in Man" on ensimmäinen suomalainen interaktiivinen nykytanssi-DVD. Mikko Kallisen uuden tanssin keskus Zodiakille 2007 tuottama "Choreo/Cut/Graphic" on taas tietokonepelin omainen koreografia-simulaattori, jossa käyttäjä pääsee koostamaan oman koreografian yhdistämällä eri laatuja ja tempoisia tanssin osia ja niiden taustäääniä. Mielenkiintoisin ja vuorovaikutteisoin tähän saakka vaikuttaa olevan Tampereen Tanssivirtaa!-festivaalilla tänä keväänä esille pantu "Entr'acte", joka on Teatterikorkeakoulun tanssitaiteen vt. professorin Ari Tenhulan Max/MSP/Jitter-alustalla luoma yhdistelmä tanssipeliä ja interaktiivista elokuvaa.

Nämä interaktiiviset pelit ovat muutakin kuin viihdettä: ne ovat lupaavia kehityksiä kohti tulevaisuuden koreografien työkaluja ja apuvälineitä. Sanattomuutensa ja ilmaisun rikkautensa vuoksi tanssi ei purkautu kovin helposti kieliopiksi tai notaatioksi. Opettajan tärkein apuväline on tänä päivänä edelleen oma esimerkki, lisäksi videokuvaa käytetään harjoitusten ja esitysten purkamiseen jäljestä. Kuitenkaan videokuva ei näytä haluttuja asentoja eikä useampaa kuin yhtä kuvakulmaa kerrallaan, toisin kuin kolmiulotteinen tietokonemalli tai monikameratekniikalla toteutettu interaktiivinen kokonaisuus.

”Ei kukaan, vain ystäväsi”

ASIAKAS

SUSANNA LEINONEN

Susanna Leinonen (s. 1972) on suomalainen tanssija ja koreografi. Hän opiskeli 1992 School of David Atkinsin klassisen baletin linjalla Australiassa, valmistui Turun konservatorion tanssilinjalta 1996 ja suoritti tanssitaiteen maisteriopintonsa teatterikorkeakoulun tanssitaiteen laitoksella 2000.

Leinonen on työskennellyt Viron Kansallisbaletin tanssijana vuosina 1994-1995 ja tuottanut omia koreografioitaan vuodesta 2000, jolloin ensiesityksensä sai ”Ei kukaan, vain ystäväsi”. Teos herätti runsaasti huomiota sekä kotimassa että kansainvälisesti. Sen jälkeen vuosittain syntyneet koreografiat ovat saaneet kiittäviä kritiikkejä ja lukuisia kutsuja festivaaleille ympäri maailmaa.

Tulin tekemisiin Susanna Leinosen kanssa avopuolisoni tuottaessa hänen tanssiryhmäänsä vuoden 2007 syksyllä. Keskusteluissamme esiin nousi visuaalisen identiteetin uudistamisen tarve. Ennen työn aloittamista oli kuitenkin tarpeen tutustua niin nykytanssiin taiteenlajina kuin Leinosen koreografioihin.

SUSANNA LEINONEN COMPANY

Susanna Leinonen Companyn muodostavat tanssitaiteilijat Kaisu Hölttä, Heidi Lehtoranta, Sara Kovamäki, Virpi Juntti ja Susanna Leinonen. Ryhmä on esittänyt Susanna Leinosen teoksia vuodesta 2000 lähtien.

Pukusuunnittelijana ryhmän teoksissa on toiminut Erika Turunen ja valosuunnittelijoina Pasi Pehkonen ja Mikki Kunttu. Teosten musiikin säveltäjinä ovat toimineet mm. Tapani Rinne, Mia Hämäläinen ja Kasper Laine.

Vuonna 2001 perustettiin Edistyskellinen nykytanssi ja -baletti yhdistys ry, perustajajäseninä koreografi Susanna Leinonen, tanssijat Kaisu Hölttä, Heidi Lehtoranta ja Virpi Juntti sekä valosuunnittelija Mia Kivinen. Yhdistyksen tarkoituksena on apurahojen haku ja hallinta ja siten ryhmän toiminnan edellytysten parantaminen.

Valtion tanssitaide-toimikunta jakoi vuodelle 2008 opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain ulkopuolisille neljälletoista tanssiteatterille ja -ryhmälle yhteensä 600 000 € kannatusyhdistysten ja -osuuskuntien kautta. Yksi kolmesta uudesta tuen piiriin nousseesta vapaasta tanssiryhmästä oli juuri Susanna Leinonen Company. Tuki myönnettiin yhdistyksen kautta.

Määrärahojen vähydestä johtuen SLC:n on ollut taloudellisesti järkevämpiä toimia työryhmäkohtaisilla produktioavustuksilla. Valtion tanssitaide-toimikunta on ollut yhtenä merkittävänä rahoittajana produktioissa Suomen Kulttuurirahaston, Niilo Helanderin ja Wihuri säätiön sekä Alfred Kordelin rahaston ohella.

TOIMINTA

Toimintasuunnitelmansa mukaan Susanna Leinonen Company ylläpitää ja kehittää aktiivisesti kansainvälistä toimintaansa tulevana vuosina. Samaan aikaan kun SLC haluaa vastata jo olemassa olevaan kysyntään, on sen myös luotava jatkuvasti uusia kontakteja ja kasvatettava verkostojaan. Kansainvälisiä yhteistyökumppaneita on menneisyudessa ollut lukuisia, mm. The Place Lontoossa, DanseDage Århusissa ja Nordic Scene Brysselissä. Vanhoja suhteita ylläpidetään ja uusia etsitään.

Susanna Leinonen Companyn tavoitteena ovat vierailut korkeatasoisilla kansainvälisillä festivaaleilla. Lisäksi kansainvälisen markkinoinnin myötä tavoitteena on saada tilausteos kansainväliseltä ryhmältä vuosille 2009 ja 2010.

Susanna Leinonen Companylla on jo olemassa laaja-alaisesti kasvava kansainvälinen kysyntä. Vierailu Julidans – festivaalilla Amsterdamissa nosti ryhmän profilia ja vuodelle 2008 ryhmä on saanut useita merkittäviä kutsuja mm. Saison Finlandaise -tapahtumaan Maison des Artsiin Ranskaan ja Tel Aviv 2008 – tapahtumaan Suzanne Dellal Centreen Israeliin.

On tärkeää kehittää tanssiryhmän toimintaa myös kotimaassa, mikä on kuitenkin ollut tähän asti haastavaa resurssien puutteiden ja rahoituksen niukkuuden vuoksi. Tilaukskannan kasvattamiseksi Company pyrkii aktiivisesti luomaan yhteyksiä kotimaisiin tilaajiin sekä aluekeskukseen ja esittelemään heille ryhmän ohjelmistoa. Säännöllisen kiertuetoiminnan ylläpitäminen on kuitenkin kallista ja esiintymispalkkiot pieniä, joten esiintyminen Suomessa on usein liian kallista toteutuakseen.

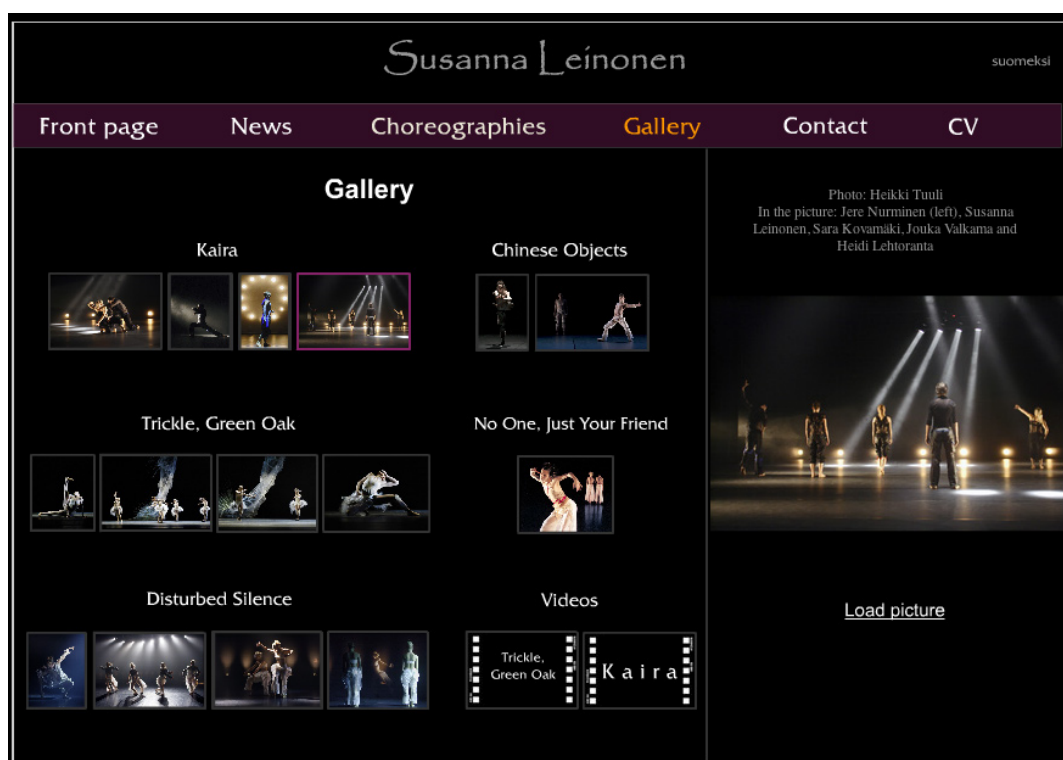
LÄHTÖTILANNE

MARKKINOINTIMATERIAALI

Neljästä Susanna Leinosen tanssiteoksesta on olemassa DVD-taltiointi: “Ei kukaan, vain ystäväsi”; “Disturbed Silence”; “Chinese Objects”; ja “Suo tihkua vihreä tammi”. “Disturbed Silence” on pakattu standardiin DVD-koteloon, muut kansilehtineen tavallisiin cd-r-singlekoteloihin. Singlekotelojen valinnan syynä ovat osittain olleet kansainväliset postituskulut.

Painokelpoisia lehdistökuvia esityksistä on olemassa parisenkymmentä kappaletta, pääosin helsinkiläisen valokuvaajan Heikki Tuulen toimesta.

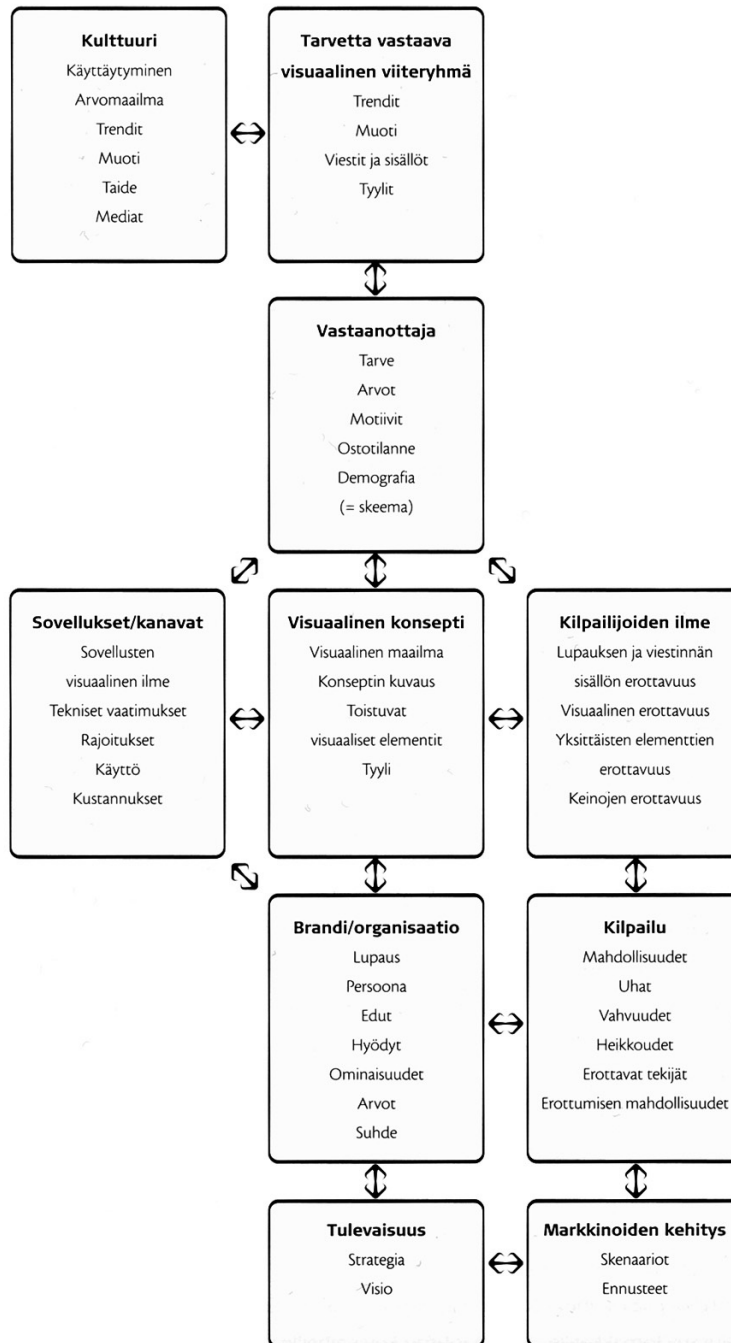
KOTISIVUT

Leinosen kotisivut sijaitsevat osoitteessa <http://www.choreographer.fi> ja palvelevat pääasiallisena passiivisena tiedonlähteenä Susanna Leinonen Companysta. Kehitysideoita olivat muunmuassa läsnäolo yhteisöllisissä verkostoissa, kuten Facebookissa sekä salasanasuojattu alue teknisten raidereiden jakelemiseksi.

SUUNNITTELUPROSESSI

Visuaalisen identiteetin suunnittelukehys

Juha Pohjola jakaa kirjassaan “Ilme - Visuaalisen identiteetin johtaminen“ visuaalisen identiteetin suunnittelun oheisen kaavion mukaan (Pohjola 2003, 117). Käytän tätä jäsentämään prosessini osa-alueita ja nähdäkseni, miltä kohdin yritysviestinnän malli on sovellettavissa kulttuurituotantoon.

1 A. TULEVAISUUS

Strategia ja visio:

Tiivis ensemble-työskentely on myös ainoa mahdollisuus keskittyneen, korkeatasoisen ja saumattoman yhteistyön luomiseksi. Uuden, omaleimaisen estetiikan ja teosten tuottaminen pitkäjänteisen yhteistyön kautta. Koko toimintansa ajan SLC on tuottanut uusia teoksia vuosittain, siten myös jatkossa. Edistyksellinen nykytanssi ja -baletti yhdistys ry:n toiminnan avulla halutaan edistää suomalaisen nykytanssin asemaa sekä kotimaassa että ulkomailla.

1 B. MARKKINOIDEN KEHITYS

Skenaariot ja ennusteet: Ulkomailla tapahtuva esitystoiminta on tuottanut 2000-luvulla noin 20 % tanssin kokonaiskatsojamäärästä vuosittain. Tanssin tiedotuskeskus arvioi, että näitä määriä voidaan kasvattaa huomattavasti, samoin kuin vientituottoja ja tanssitaiteilijoiden työllistymistä. Susanna Leinonen Companylla on jo olemassa laaja-alaisesti kasvava kansainvälinen kysyntä. Sitä tulisi tukea ja ruokkia markkinointiviestinnän avulla.

2 A. BRANDI/ORGANISAATIO

Ominaisuudet: taiteellinen korkealaatuisuus, tinkimättömyys; kunnianhimoisuus

2 B. KILPAILU

SWOT: mahdollisuudet, uhat, vahvuudet, heikkoudet:

Susanna Leinonen Companylla on erittäin hyvät mahdollisuudet säännölliseen korkealaatuiseseen kansainväliseen työskentelyyn. Uhkana voi pitää resurssien riittävyyttä: toiminnan volyyymi on altista vuosittaiselle vaihtelulle (Tanssin tiedotuskeskus 2006). Lisäksi kontakteja pitää hallita: miten tiedottaa riittävän laajalle

3 A. SOVELLUKSET/KANAVAT

Viestinnän tulisi tukea henkilökohtaisten merkityksellisten kontaktien rakentamista kansainvälisesti, rajallisen kiinnostuneen asiantuntijajoukon tavoittamista, teknisten raidereiden ja suunnitelmien toimittamista, ryhmän työn ja ominaislaadun viestimistä ja ymmärrettäväksi tekemistä.

Tekniset vaatimukset ja rajoitukset: Liikkuvan kuvan toistamiseen vaaditaan tietokone ja nopeahko internet-yhteys tai dvd-soitin.

3 B. VISUAALINEN KONSEPTI

Visuaalinen maailma: tunnelmaan innoitus tanssiesityksen synnyttämistä vaikutelmista.

Toistuvat visuaaliset elementit: Yleisön nähtävissä olevat visuaaliset elementit tanssiteoksessa.

Tyyli: Pelkistetty, tummasävyinen.

3C. ”KILPAILIJOIDEN” ILME

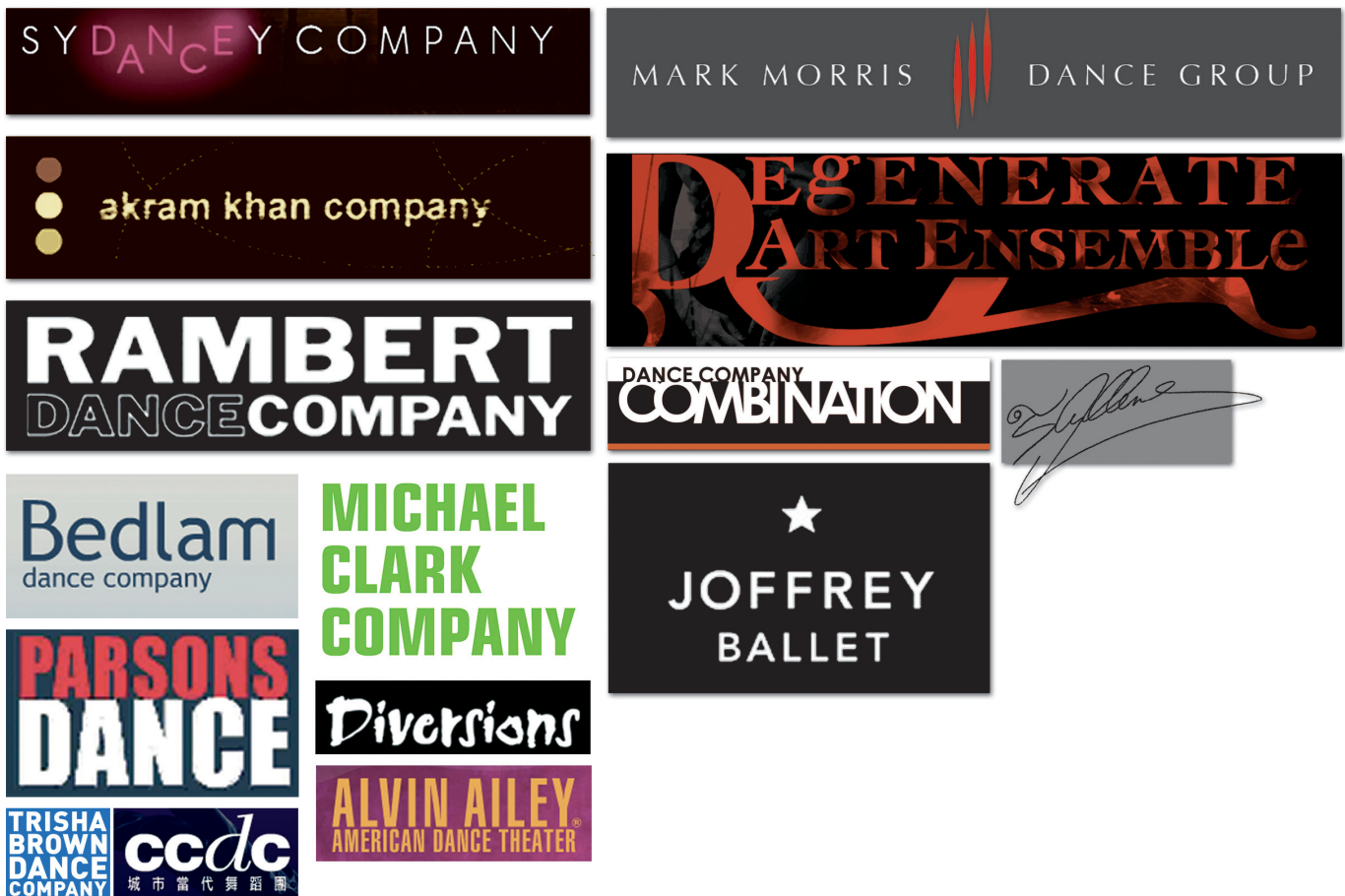
Selvitän alan graafista ilmettä tiedonkeruu-osiossa.

4. VASTAANOTTAJA (YLEISÖ)

Tarve: Nykytanssin kysyntä, festivaalien kävijämäärät ja uusien teosten määrä on jatkanut kasvuaan 2000-luvulla

Ostotilanne: Vanhat fanit ostavat mielellään uutta. Lisäksi, mikäli Timo Cantellin yleisötutkimuksen tulokset suuresta ensikertalaisten suhteellisesta lukumäärästä tanssiesityksissä (Cantell 2003) ovat yleistettävissä myös muille kotimaisille festivaaleille, on yleisön vaihtuvuudessa poikkeuksellista potentiaalia; uudet katsojat kokevat esitykset tuoreina ja mahdollisesti leimautuvat kokemuksen perusteella jopa elinikäisiksi faneiksi.

Demografia: kaupunkilaista, korkeasti koulutettua, opiskelijoita tai toimihenkilöitä, pääosin nuoria tai nuoria aikuisia naisia jotka seuraavat aktiivisesti tanssin lisäksi elokuvaa ja visuaalisia taiteita

Ulkomaisten tanssiryhmien logoja.

TIEDONKERUU

Graafisen ilmeen kartoitus

Ulkomaisten ryhmien ilme oli kirjava, eikä yleistä sanelevaa tyyliä pystynyt erottamaan tällä tarkastelulla. Monet graafisen ilmeen suunnitteluvoimavaroista näyttävät tulevan parhaiten esiin festivaalien ja yksittäisten teosten mainosten suunnittelun yhteydessä. Mustalla, valkoisella ja punaisella vaikuttaa kuitenkin olevan vahva sijansa värimaailmassa.

Silmäys suomalaisten nykytanssiryhmien ja koreografien graafiseen ilmeeseen paljastaa melko konservatiivisen ja homogeenisen kentän. Tekstityypeissä suositaan pääosin groteskeja, osaltaan rosoisia fantasiakirjasimia, keinotekoisia kuluneita tai käsin piirrettyjä tekstityyppejä ja harvakseltaan puhdasmuotoisia antikvoja. Väripaletti sisältää jälleen enimmäkseen mustaa, valkoista, punaista mutta myös ruskeaa.

Kotimaisten tanssiryhmien logoja.

Vaikuttaa siltä ettei suomalaisessa nykytanssissa harjoiteta yhtä radikaalia ja kokeilevaa graafista viestintää kuin Euroopassa parhaimmillaan. Tämä voi johtua erilaisista toimintakulttuureista ja piireistä: alan harrastajat ja toimijat eivät yksinkertaisesti kohtaa luonnostaan. Multimedian suhteen tilanne on parempi, mikä saattaa johtua molempien kulttuurin lajien temporaalisuudella ja toiminnallisuudella, mutta myös alan opetuksen keskittymisestä tanssin ydinalueelle pääkaupunkiseudulle, ja sielläkin Taideteolliseen korkeakouluun, jonka projekteissa on työskennellyt laaja-alaisesti opiskelijoita esimerkiksi medialaboratoriosta, lavastustaiteesta ja Teatterikorkeakoulun tanssilinjalta.

"Suo tihkua, vihreä tammi" Kansallisbaletissa 2006

Katsojakokemukset

ALEKSANTERIN TEATTERI 4.2.2008

Aleksanterin teatteri on vuonna 1879 valmistunut uusklassinen, vanhanaikaisen charmikas tanssitaiteen monitoimikeskus Helsingin Bulevardilla. Ostin liput Aleksanteri Tanssii -festivaalin päättäjäisnäytökseen nähdäkseni Susanna Leinosen palkitut teokset "Ei kukaan, vain ystäväsi" ja "Suo tihkua, vihreä tammi" eturivin paikalta Aleksanterin teatterin perinteikkäältä näyttämöltä.

Kellon soinnit kutsuvat katsojia saliin ja iloisessa puheensorinassa on aistittavissa rentoutunutta pienfestivaalitunnelmaa. Kello soi kolme kertaa merkiksi siitä että salin ovet suljetaan ja esitys alkaa. Purppuraesiripun liepeiden alta pilkahtelee valoa.

"Ei kukaan, vain ystäväsi" on Susanna Leinosen esikoisteos. Se valmistui kansainväliseen koreografiakilpailuun vuonna 2000. Sitä ei ole sittemmin nähty montakaan kertaa kotimaisilla näyttämöillä. Tekijänsä mukaan unettomista öistä alkunsa saanut teos pohtii mielenliikkeitä mielen pimeitä puolia.

Tanssin liikkeissä vuorottelevat toisto ja peilautuminen sekä epätäydellisyys ja epärytmyisyys. Pohdin, esittävätkö tanssijat jotakin täydellistä, idealistista koreografiaa siinä väistämättä epäonnistuen vai onko heillä vapaus omaan liikkeeseensä? Näyttämölle heijastettavat valokiilat rajaavat tilaa ja kiinnittävät tanssijat koordinaatistoon. Rytmii on toisinaan säksättävä, toisinaan laveampi. Tanssijat kamppailevat petomaisesti, mutta lopussa myös ilmaisevat empatiaa, myötäelämistä ja tukeaan. On helppoa nähdä miksi erittäin tiiviiksi pakattu liikekieli herätti huomiota valmistuessaan.

Seuraa puolen tunnin tauko. Yleisö jonottaa vanhanaikaisessa lämpiössä kahvia, konjakkia ja kakkua. Vajoan ajattelemaan näkemääni aina kellojen sointiin asti. Teokset tuntuvat herättävän pohdiskelua juuri sanattomuutensa vuoksi.

Yleisön palatessa istuinpaikoilleen suljetun esiripun etumusta alas valuu tehostesavua harmaina kiemuroina. Nykytanssi ei epäröi tekniikan käyttöä ilmaisussaan, mutta Leinosen teokset perustuvat olennaisesti tanssijoiden liikekieleen. Niin myös ”Suo tihkua vihreä tammi”, Kansallisbaletin tilauksesta vuonna 2003 valmistunut teos neljälle tanssijalle joka on Susanna Leinosen tunnetuin työ koreografina. Jos esitystiloja vertailee koon puolesta, Aleksanterin teatteri tarjoaa mahdollisuuden todelliseen klubikeikan kaltaiseen intiimiyteen.

Lavalla avautuu maailma joka tuo mieleen mikrokosmoksen: eriytyneiden valkoisiin pukeutuneiden tanssijan hidas, näennäisen riippumaton ja tiedostamattoman oloinen liike valohämyssä. Tanssijoiden joukko kasvaa pimeyden keskeltä lähes huomaamatta ja heidän hitaan klassisesta vaikutteita saaneen musiikin tahdissa suorittamansa liikesarjat ovat yli-inhimillisen ehdottomia. En tiedä, esiintytkö minulle lavalla ihmisiä, lintuja vai hyönteisiä. Muotokieli niin valoissa, lavasteissa kuin ilmeissäkin on taakaa, terävää, ehdotonta ja - tanssia harrastamattomalle - ennen kaikkea vaativaa! Tunnelma kasvaa rituaaliseksi esitykseksi, luonnon sokea ehdottomuus ja hauraus vuorottelevat kontrasteina. Esitys päättyy kuten alkoikin, pimeyteen, ennen vuolaita aplodeja.

KANSALLISBALETTI 27.10.2006

Teoksesta ”Suo tihkua, vihreä tammi” on kirjoitettu useita muita arvosteluja:

”Teoksen estetiikka on jotenkin hyvin japanilainen: se on täynnä hämärän siivilöimää valoa, lavastuselementtinä toimiva harsoinen ja kevyt puu on kuin tussimaalauksesta. Lisäksi tanssijoiden liikkeet ja asennot ovat ikään kuin ruman kauniita. Leinosen teos kommentoi nähdäkseni balettimaailmaa ja sen kauneusihanteita. Teosta voisi olla hauska analysoida vaikkapa subteessa Joutsenlampeen.”

Karoliina Yli-Honko, Liikekieli.com 27.10.2006

“Suo tikkua vibreä tammi oli kolmesta illan aikana nähdystä nykytanssiteoksesta herkin ja aistikkain. Susanna Leinosen luonnosteleva liikekieli muistutti suolla käyskentelevien lintujen liikehdintää. Valot sekä lavastus tukivat tanssijoiden liikkeen kautta luotua tunnelmaa, jossa tuntui myös satumainen kosketus.”

“Leinosen teoksille tyypilliseksi maailmaksi muodostunut aistikas, osittain myös utuinen tunnelma oli voimakkaana läsnä toisessa illan teoksessa. Vastakohtana Valkaman ja Uotisen teosten mahtipontisuudelle sekä selvärajaisuudelle Leinosen teos näyttäytyikin pehmeänä ja minimalistisena. Erika Turusen käsialaa olevat puvut yhdistivät lopulta hyvin erilaisten tunnelmien visuaaliset maailmat toisiinsa.”

Mila Moisio, Liikekieli.com 27.10.2006

Kantaesityksestä marraskuussa 2003 kirjoitti Tanssi-lehti seuraavasti:

Suo tikkua vibreä tammi -teosta luonnehtii näynomainen kirkkaus ja selkeys. Siinä on myös kiehtovaa mystisyyttä. Näyttämökuvaa on kerrassaan huikea. Sitä hallitsee keskellä roikkuva valkoinen, jäätyneitä vettä muistuttava kangaspatsas mustaa taustaa vasten. Subteessa siihen neljä tanssijatarta valkoisissa, tutunomaisissa höyhenpuvuisaan näyttävät pieniltä olioilta. Heidän rinnakkaiset ja osin yhteneväiset, korostetun rituaaliset tanssisarjansa ovat kuin kurkien tanssia hyisellä suolla. Leinosen liikekieli on jännitteinen ja ilmaiseva, pienistä muutoksista ja selkeistä muodoista koostuva. Jännite syntyy voiman ja haurauden taidokkaasta vastakkainasettelusta. Tässä se vahvistaa luontovaikutelmaa. Toinen jännite syntyy liikkeiden muodon kauneuden ja groteskiuden välille tavalla, joka muistuttaa buto-estetiikkaa. Liikesarjat kehittyvät kirkkaina, fokuoituneina ja yllätyksellisinä tiiviin teoksen alusta loppuun. Mia Hämääläisen monipuolinen ääninauha, Erika Turusen puvut ja Olli-Pekka Koivusen dramaattiset valot tukevat tämän vaikuttavan kokonaistaideteoksen syntyä.”

Jan-Peter Kaiku/ Tanssi-lehti 1/2004

Nämä arvostelut vahvistivat omaa näkemystäni siitä, etteivät nykytanssin visuaaliset vaikutelmat ole yhtä subjektiivista kuin taiteellisen sanoman tulkinta. Lähdin siten etsimään nimenomaan visuaalisia elementtejä ja vaikutelmia toimimaan yhteisenä viestinnällisenä nimittäjänä ja kielellä Susanna Leinonen Companyn ominaislaadun välittämisessä.

Moodboardit

Moodboard on käytännöllinen väline tavoitellun vaikutelman luonnostelemiseen ja visuaalisen ajattelun herättämiseen: se koostetaan kuvista jotka ilmaisevat haluttua tunnelmaa sekä suunnittelijan esteettisiä vaikutteita ja mieltymyksiä. Samalla se tarjoaa mahdollisuuden etsiä konkreettisia ilmaisuja assosiaation kautta esiin tuleville käsitteille. Monet ensimmäisistä johtolangoistani liittyivät valoon tai pikemminkin sen puutteeseen.

Pyrin kuvittamaan seuraavia tanssin estetiikasta saamiani käsitteitä ja vaikutelmia:

VARJO

Valon estymä. Varjot luovat dramatiikkaa, kiihottavat mielikuvitusta, elävät ja liikkuvat, - takavalo piirtää ääriviivat esiin, mihin perustuu esimerkiksi varjoteatteri. Buto-tanssi (eng. *butoh*), ”varjojen tanssi”, on Leinosen estetiikkaan vaikuttanut japanilainen radikaali tanssin muoto. Lisäksi varjon käsite ilmaisee jungilaisessa psykologiassa tiedostamatonta itsen heijastumaa, johon tietoisuudella on kompleksinen suhde.

CHIAROSCURO

Valohämy, 1600-luvun italialaisten taidemaalareiden tekniikka;

HERKKYYS

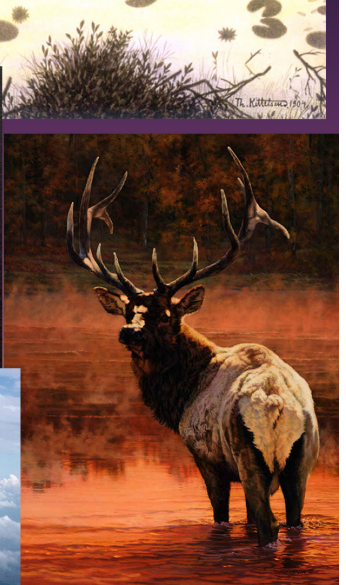
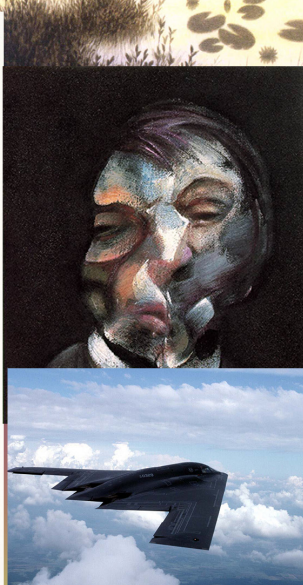
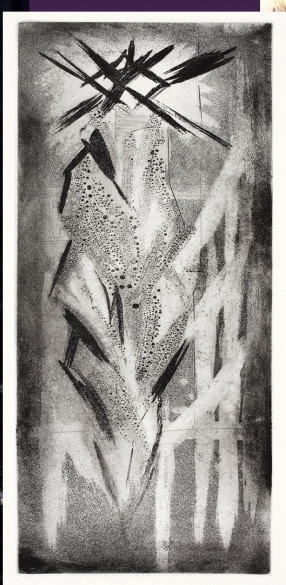
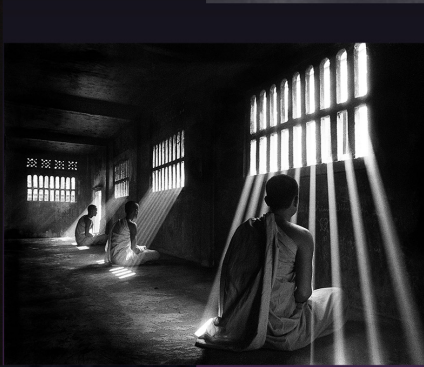
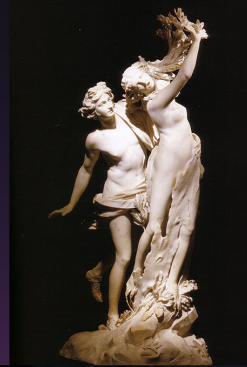
Naisellisuuteen perinteisesti yhdistetty piirre. Herkkyys on kuitenkin myös vaiston ja aistien ominaisuus jota ilman eläimet eivätkä ihmiset voisi toimia. Luonnossa herkkyyden kanssa ovat kontrastissa järjetön julmuus ja tarkoitukseton tuho.

ALKUVOIMA

Sanaton, voimakas liike, joka ei tarvitse eikä esitä perusteluja olemassaololleen tai toiminnalleen edeltää kulttuuria, kieltä, historiaa ja tietoisuutta.

EHDOTTOMUUS, EPÄINHIMILLISYYS

Yksi klassisen baletin lähtökohtia on esittää ihmisruumiin keinoin asioita jotka eivät ole ihmis-mäisiä. Ruumiin kuri on kääntynyt nykytanssin estetiikassa työkalusta yhdeksi ilmaisun keinoiksi.

LUONNOSTELUVAIHE

Aloitin tulostamalla muutamia kymmeniä versioita “Susanna Leinonen Company” -logosta mitä erilaisimmilla kirjasinlajeilla. Periaatteeni on, ettei mitään mahdollisuutta tule tyrmätä ja että odottamattomiin lopputuloksiin on yleensä vaikea päästä erittelevän ja rationaalisen toiminnan kautta.

Tumma & terävä

TYYYLI

Fraktuura on luonteeltaan tumma, kulmikas, dynaaminen, terävä; voimakkaiden varjojen, draamatiikan, raskaiden mustien hahmojen kirjasinlaji. Käsikirjoituksissa virtaava, kalligrafinen viiva tuo mieleen tanssin liikkeen. Muodoiltaan goottilaisen arkkitehtuurin kaltainen, ikään kuin valo siivilöityisi pylväiden ja koristeikkunoiden lävitse; tunnelmaltaan terävä, menneisyyteen viittaava mutta omaksuttu uudelleen graafisen suunnittelun moderneihin konventioihin. Saksalaisuus ja arkaaisuus ovat tekstuuran ja fraktuuran voimakkaita konnotaatioita.

Tätä lajityyppiä ei ole hylätty, vaan nykyäänkin tuotetaan harrastemielessä moderneja fraktuuroja, joista suurin osa tosin tyytyy luettavuuden säilyttämiseen vain leikittelemään fraktuuran muotokielellä. Samoin olisi tarkoituksenmukaista toimia logotyypin tapauksessa, kuten viereisen sivun varhaisessa esimerkissä.

ONGELMAT

Tekstuuraa tai fraktuuraa ei käytetä taustoitukseksi mukaan missään nykytanssiin liittyvässä viestinnässä: sen osuus alan typografisesta kielestä on nolla. Vaikka ko. tekstityypillä olisi mahdollista saavuttaa huomioarvoa, sen tulkintaa olisi vahvojen konnotaatioiden vuoksi vaikeaa hallita kansainvälisesti.

Wilhelm Klingspor Gotisch (96pt)

Susanna Leinonen Company

Texture Regular (96pt)

Susanna Leinonen Company

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

No One, Just Your Friend
Disturbed Silence
Chinese Objects
Trickle, Green Oak

Värikäs & leikkisä

TYYYLI

Kokeilin täysin moodboardien ja taustoituksen vastaista tyyliä: värikästä, leikkisää, pyöreää ja läpinäkyvää. Embleemissä etsin geometrisestä säännönmukaisuudesta ratkaisua liikkeen suunnille ja rytmitykselle. Voisivatko kirjaimet tanssahdella toistensa kanssa, pyöriä joidenkin yhdistävien akselipisteiden ympäri tai kasvaa toisistaan?

ONGELMAT

Pirteästä ja ajanmukaisesta ilmeestään huolimatta kirkkaiden värien käyttöä vaivaa sirkusmaisuus. Nykytanssi ei ole teatteria eikä sirkusta, eikä sellaisen viestiminen olisi rehellistä eikä avuliasta.

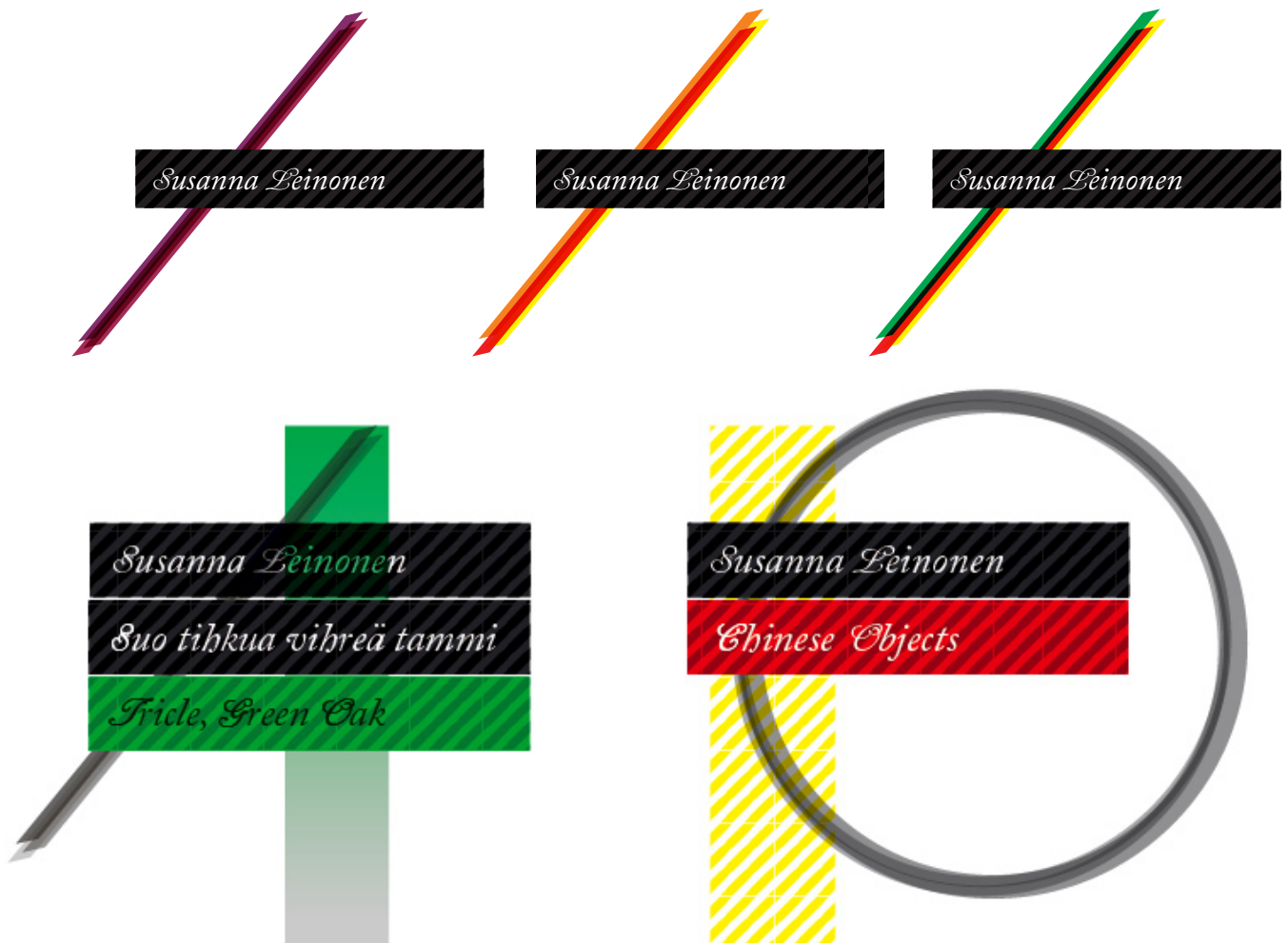
Moderni & herkkä

TYYYLI

Halusin tässä luonnoksessa yhdistää ornamenttiikan - viitteenä klassiseen balettiin - ja pelkistetyt graafiset muodot modernina ilmaisuna: valonsäteiden ja spektrin siivilöimää pimeyttä ja väripintoja. Visuaalisena suunnittelijana kiinnitän huomioni tanssiteosten esittämään tai implikoimaan visuaalisuuteen. Pohdin, voisiko yksinkertaisilla väreillä ja muodoilla ilmaista jokaisesta erillisestä teoksesta jotain riittävän yleistä, mutta silti teemaan liittyvää, ja säilyttää itse ryhmän identiteettiä viittaavia elementtejä visuaalisina ankkureina.

ONGELMAT

Välikritiikissä huomioni kiinnitettiin siihen, ettei tyyli enää ole juurikaan nykytanssiin assosioitavaa radikaaliutta, avant-gardea; se on liian kiltti. Nykytanssin eräänä saavutuksena voi pitää on muotojen eriteltyä ja puhdasta esitystapaa, vapautta yhdistellä tyyliä kirkkaalla näkemyksellä, joka tässä ei toteudu. Erottuvuus kärsii negatiivitekstissä, lisäksi sanan tai virkkeen ensimmäisen kirjaimen luettavuutta ei tulisi koskaan vaikeuttaa.

UUSI TYYLI

Tunnusvärit ja elementtien suhteet

Vanhassa väripaletissa musta oli hallitseva väri, sitä rikkoi pieni kenttä violettia valkoisilla ja oransseilla aksenteilla ja satunnaisella harmaalla.

Uudistetussa paletissa on pääosin samat värit ja suhteet, mutta niitä on kohdennettu tunnelmaltaan hienovaraisesti ja vertauskuvallisesti. Musta ei ole vain mustaa vaan samettista valohämyä, varjoa ja pimeyttä; keltainen ja valkoinen valonsäteitä; harmaa savua.

VIOLETINMUSTA

Tausta, pimeys, lava. CMYK-arvoiltaan syaania 60%, magentaa 60% ja mustaa 100%. Painotuotteissa saavutetaan syvempi musta, vaikutelmaa tehostavat syaanin ja magentan tummuus. Kokonaismusteen määrän nousee kuitenkin vain 220%:iin, mikä on jopa sanomalehtipainatuksen turvarajoissa. Syvyyden vaikutelmaa luo väri-liuku, joka tasaisen jäljen saavuttamiseksi on mustan liuku pois violetista (CMYK 60/60/0/0).

Vasemmalla ylhäällä vanhat tunnusvärit subteineen; oikealla uudet.

OVERPRINT-MUSTA

100% mustaa, painetaan overprinttinä muiden elementtien päälle. Käytetään kookkaissa etualan elementeissä kuten tanssijoiden silhueteissa kuvitteellisissa takavalossa.

KESKIHARMAA

Varjo, valohämy, savu. 60% mustaa. Optisesti tasaisempi suurissa pinnoissa kuin 50%. Käytetään kookkaissa etualan elementeissä kuten tanssijoiden silhueteissa jotka eivät ole täysin kuvitteellisissa varjossa mutta eivät täysin valossakaan.

PUHDAS VALKOINEN

Valokiilat. Paperinvalkoinen, väriä 0%. Piirtää suurina kiiloina etualan elementtejä esiin. Ohuina linjoina muun väriytyksen päällä.

LÄMMIN KELTAINEN

Säteet, hohteet. Magentaa 10% ja keltaista 100%. Aksenttiväriä tuo korostettavat elementit kuten tunnukset ja tekstit esiin taustasta. Violetinmustalla taustalla tehokas kontrasti: sekä vastaväri että valööri.

Kirjasintyyppi

Konvention mukainen valinta nyktanssiryhmän kirjaseimeksi on groteski. Yleisimmin käytetyt Helveticat vaikuttivat kuitenkin huonosti sopivilta terävään, puhtaaseen muotokieleen. Valitsin Paul Rennerin klassisen geometrisen groteskin Futuran, ryhdikkään, terävän ja siron kirjasi-

men. Rennerin - kuten lukemattomien kirjasi-suunnittelijoiden häntä ennen - esikuvana oli Roomassa Tituksen kaareen ja Trajanuksen pylvääseen kaiverretut kirjaset. Renner kuitenkin poisti päätteet tarpeettomina koristeina ja idealisoi kirjainten muodot geometrisiksi. Futuraa voi pitää puhtaimpana länsimaisena kirjaintyyppinä; siinä yhdistyvät sekä antiikin muotokieli että moderni funktionalismi. Vaikutelmaa korostaa tunnuksen latominen kokonaisuudessaan versaalein: antiikin roomalainen suuraakkosto ei tuntenut gemena.

Alla on esitetty rinnakkain kaksi leikkausta Futurasta sekä vertailun vuoksi Gill Sansista, samana vuotena 1927 syntyneestä humanistisesta groteskista. Gill Sansin muoto on löysempi, litistyneempi ja arkisempi.

Futura light

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

Futura medium

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

Gill Sans light

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

Gill Sans bold

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

Eräs potentiaalisesti hedelmällinen ajatus oli latoa ryhmän tunnus englanniksi, ranskaksi ja venäjäksi, siis baletin kolmella historiallisesti merkittävällä kielellä. Sillä olisi annettu viite klassisen baletin taustaan. Futurasta ei kuitenkaan löytynyt kyrillistä versiota tähän hätään, Gill Sansista kylläkin.

Elementit

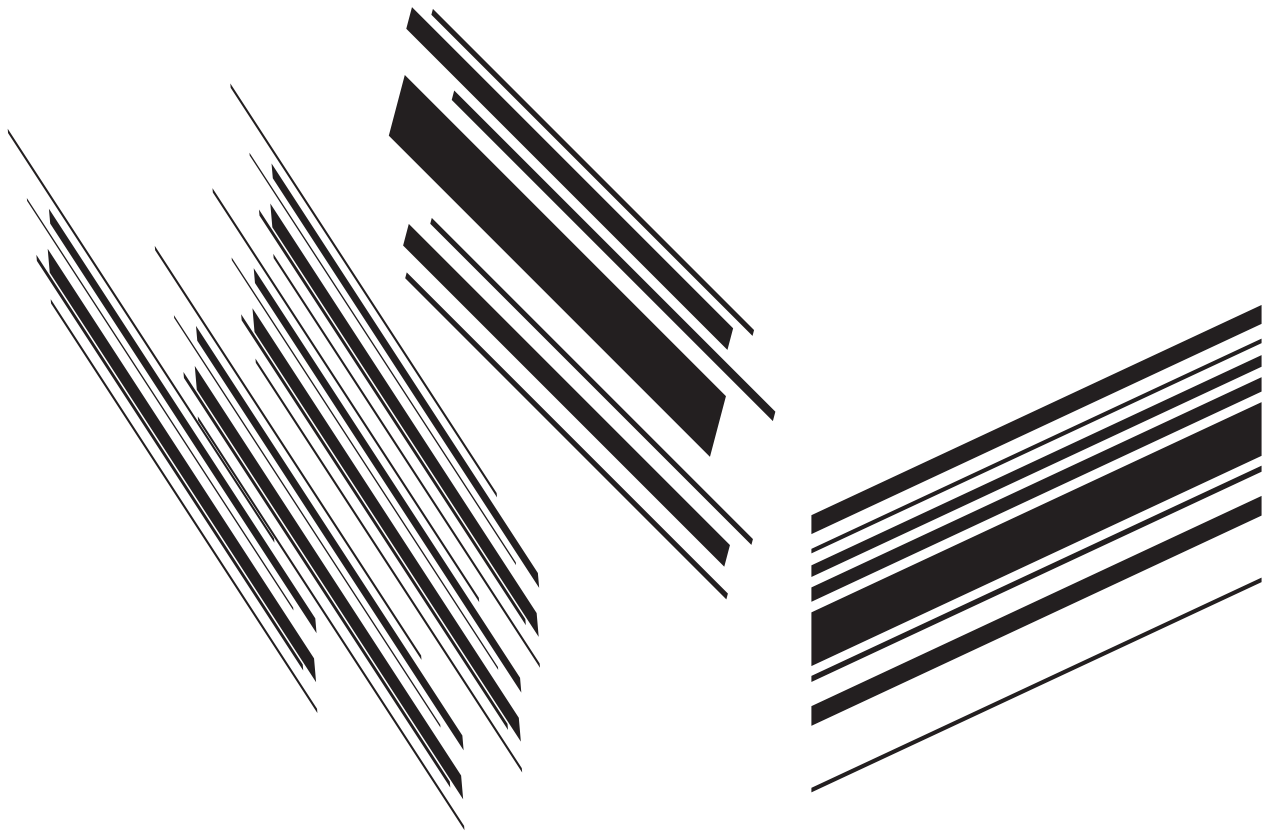
Halusin vertailla käytettävissä olevia välineitä tanssin ominaislaadun välittämiseksi. Valokuva, pysäytettyä ja staattisena, on luonteeltaan liiaksi teos itsessään. Spatiaalisessa ja temporaalisessa taiteessa pysäytettyyn hetkeen pitäisi koodata tapahtumisen potentiaali, jotta syntyisi totuudenmukainen vaikutelma kyseessä olevan tanssiteoksen yhdestä, hetkellisestä kohtauksesta. Päätin kokeilla vektorikuvitusta vahvasta ajanhenkisyydestään huolimatta.

TANSSIJAT

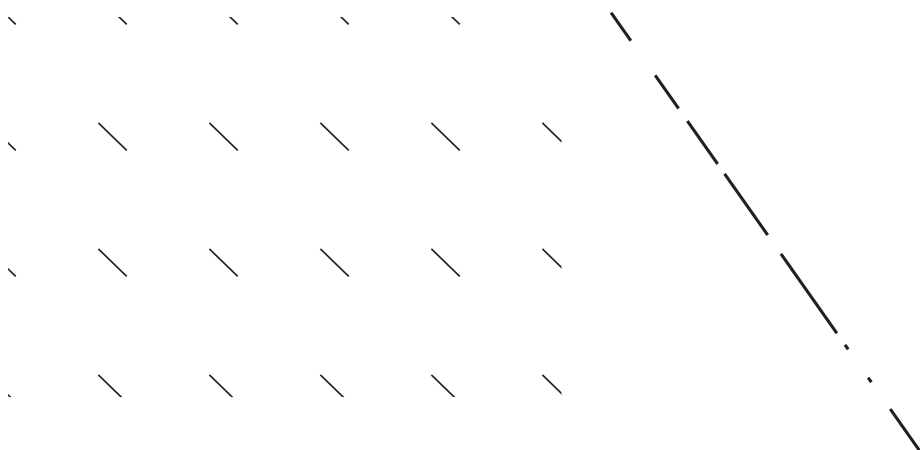
Vektoroin Illustratorissa joukon tanssijoiden hahmoja pressikuvien pohjalta. Pidin tärkeänä esittää hahmot aina läsnä: tanssiryhmä muodostuu jäsenistään joten heidän tulee myös olla esillä. Sommittelussa ja skaalauksessa on suurempaa vapautta käytettäessä vektoroitua materiaalia kuin bittikarttaa. Suurilla, selkeillä hahmoilla saa aikaan tehokkaan graafisen vaikutelman niin julisteissa kuin käyntikorteissakin. Käytetyt elementit voivat vaihtua ympäristöstä toiseen, ja niitä voi tuottaa lisää tarvittaessa.

SÄTEET

Koostin paksuja valokiiloja yksinkertaisista vektoripalkeista varioimalla niiden leveyttä, kulmaa ja rytmiä. Lisäksi loin tekstuurin ohuista haravoista samansuuntaisista yhden pisteen viivoista esittämään ohuita kiiltoja, kuin valon osumia pölyhiukkasiin; säteitä matkalla kentän, tilan tai avaruuden halki. Yhtä paksumpaa kiiltoa käytetään lämpimän keltaisena jakamaan tilaa ja suuntaamaan katsetta.

TULOKSET

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

The image is a vertical abstract composition. The background is a dark, deep purple. Diagonal white lines of varying thicknesses sweep across the frame from the top right towards the bottom left. Interspersed among these are several bright yellow lines, some solid and some dashed. In the lower half of the image, there are four black silhouettes of dancers in various dynamic poses. The text 'SUSANNA LEINONEN COMPANY' is printed in white, uppercase, sans-serif font, positioned in the lower right area, partially overlapping the silhouettes and the white lines.

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

An abstract graphic design featuring a stylized, low-poly figure in shades of gray and black, set against a background of diagonal white and black stripes. A thin yellow line runs diagonally across the composition. The overall aesthetic is modern and geometric.

SUSANNA
LEINONEN
COMPANY

HYLÄTTYJÄ VERSIOITA

Ohessa muutamia versioita joita en kelpuuttanut lopputuloksiksi. Muotokieli on niissä liian löysä, ei riittävän tarkoituksenmukainen.

ARVIOINTIA

Lopputuloksena olevien julistemaisten mallikoosteiden voimakas kahdeksankymmentäluvun henki yllätti minut täysin. Olin lähtenyt etsimään modernia ilmiä enkä pastissia. Silti minusta tuntuu että eri elementeillä on vahvat perustelunsa. Niiden koostamisessa pitää vielä tehdä työtä joka ei kuitenkaan ehdi mukaan tähän opinnäytetyöhön.

Lopullisten elementtien kautta on mahdollista koostaa tunnelmaltaan yhtenäistä ja esteettisesti ohjattua markkinointimateriaalia. Siinä on mielestäni työn suurin arvo. Vaikka elementteistä ei vielä ole koostettu DVD-kansia, verkkosivustoa tai käyntikortteja, on suunnittelijan tehtävä mielestäni antaa riittävät ja perustellut välineet toteuttajalle.

LÄHTEET

Sanna Rekola 2006. Tanssitaiteen vientistrategia 2007-2011 [verkkójulkaisu]. Helsinki: Tanssin Tiedotuskeskus.

Susanna Leinonen Company 2007. Hakemus Valtion Tanssitaidetoimikunnalle

Sanna Koskela & Sanna Rekola 2003. Askel tulevaisuuteen - Tanssin vapaan kentän kehittämishankkeen loppuraportti. Helsinki: Tanssin tiedotuskeskus

Tiina Suhonen (toim.)
Hetken Vangit - koreografien ja tanssikriitikkojen kirjoituksia
Teatterikorkeakoulu/Valtion painatuskeskus 1991

Aino Sarje
Kahdeksankymmentäluvun suomalaisien taidetanssinäkymyksien taideteoreettista tarkastelua
Helsingin yliopiston yleisen kirjallisuustieteen ja estetiikan laitos 1994

Pia Houni & Pentti Paavolainen (toim.)
Teatteri ja tanssi toimintakulttuureina
Teatterikorkeakoulu 2002

Räsänen, Hakli
Suomen Kansallisbaletti tänään
WSOY 1995

Satu Silvo (toim.) - Festivaalien Helsinki, s. 82–91
Pirjetta Mulari: Nykytanssifestivaalien kaksi vuosikymmentä Helsingissä

<http://www.maritaliulia.com/>

Sininen Laulu: Osa 2 - Omakuva joka täytyi piirtää 1920-1929 / Suomalainen tanssielämä
1920-luvulla
Yle Teema 2008
<http://www.yle.fi/teema/sininenlaulu/artikkeli.php?id=62>

- "Kootut Askeleet" Dokumentisarja Yle Teemalla syksyllä 2007
http://www.yle.fi/teema/dokumentit/kootut_askeleet/

LIITE 1.

Suomalainen tanssi numeroina ja faktoina

TAITEILIJAT JA YLEISÖ

Tanssin alan ammattiliitoissa on noin 800 jäsentä, joista naisia on 85 prosenttia.

Tanssitaiteilijoista 65 prosenttia asuu Helsingin seudulla.

Suomessa toimii noin neljäkymmentä tanssiryhmää.

Tanssitaiteilijoista työskentelee freelancereina noin 70 prosenttia.

Vuonna 2006 tuotettiin 220 kantaesitystä ja järjestettiin lähes 2500 tanssiesitystä.

Katsojia suomalaisella tanssilla oli vuonna 2006 noin 458 500.

23 suomalaista tanssiryhmää esiintyi noin kolmessakymmenessä eri maassa vuonna 2006.

KOULUTUS

Suomessa toimii yhdeksän tanssin ammatillista koulutusta tarjoavaa oppilaitosta.

Ammatillisissa oppilaitoksissa on yhteensä noin 500 opiskelijaa (2004).

Harrastajille suunnattua tanssinopetusta annetaan musiikkioppilaitoksissa ja yksityisissä tanssikouluissa.

TANSSIN JULKINEN JA YKSITYINEN TUKE

Tanssi saa kaikesta valtion taiteelle myöntämästä tuesta noin yhden prosentin.

Säännöllistä julkista tukea saavat Suomen Kansallisbaletti, Helsinki Dance Company sekä yhteensä yksitoista eri puolilla maata toimivaa tanssiteatteria ja tanssin tuotanto- ja aluekeskusta.

Noin kaksikymmentä ryhmää toimii apurahojen ja produktiokohtaisen rahoituksen varassa

Valtion tuki tanssille vuonna 2006 jakautui seuraavasti (ei sisällä Kansallisbaletin ja Helsinki Dance Companyn tukia):

Teatteri- ja orkesterilain tuki tanssiteattereille 2 035 746 euroa

Freelancetanssiryhmät 432 000 euroa

Tanssiproduktiot 172 000 euroa

Taiteilija-apurahat ja muu taiteilijatuki 575 190 euroa

Tanssin aluekeskukset 600 000 euroa

Kaupunkien ja kuntien tuki tanssiteattereille ja tuotantokeskuksille vuonna 2006 oli noin 842 751 euroa, ja tanssin aluekeskuksille noin 425 650 euroa.

Suomalaisten yritysten tuki tanssitaiteelle on alle prosentti niiden kaikesta taiteelle myöntämästä tuesta.

Lähde: Tanssin Tiedotuskeskus 2008